



Bord Um Thionóntachtaí Cónaithe Príobháideacha
Private Residential Tenancies Board

Tuarascáil Bhliantúil & Cuntais 2007



An Clár

Ráiteas an Chathaoirligh	5	Aguisíní	
Ballraíocht an Bhoird	7	Aguisín 1:	30
		Próiseas Réiteach Díospóide	
Feidhmeanna an Bhoird	8	Aguisín 2:	31
Freagrachtaí	8	Sliocht as an Tuarascáil agus as na Ráitis	
Coistí	8	Airgeadais don bhliain dar críoch	
Liosta Coistí agus a mBallraíocht	11	31 Nollaig 2007	
Freastal ar Chruinnithe Boird & Táillí Íoctha	12		
Gníomhaíochtaí	13		
Clárúcháin Tionóntachtaí	13		
Seirbhís Réiteach Díospóide	17		
Faisnéis agus Taighde	27		
Riarachán	28		
Foireann	28		
Sábháilteacht, Sláinte & Leas	28		
Airgeadas	28		
Cosaint Sonraí	28		
Tairiscintí Iarrtha & Tugtha	29		



Bord Um Thionóntachtaí Cónaithe Príobháideacha
Private Residential Tenancies Board

Tuarascáil Bhliantúil & Cuntais 2007

“Bhí dul chun cinn suntasach i réimse an chlárúcháin ina raibh 202,078 san iomlán de thionóntachtaí cláraithe faoi dheireadh 2007.”

Ráiteas an Chathaoirligh



Tá lúcháir orm an trío Tuarascáil Bhliantúil den Bhord um Thionóntachtaí Cónaithe Príobháideacha (PRTB) a clúdaíonn an bhliain dar críoch 31 Nollaig, 2007. Lean an PRTB air ag imirt tionchar suntasach ar fhorbairt na hearnála cíosa príobháidí in Éirinn, eanáil atá nua-aimseartha agus dea-rialaithe.

Bhí dul chun cinn suntasach i réimse an chláirúcháin ina raibh 202,078 san iomlán de thionóntachtaí cláraithe faoi dheireadh 2007. Bhí roinnt litreacha rabhaidh eisithe ag aturnaetha an PRTB, a lean fógraí a gineadh agus a seirbheáladh ar thiarnaí talún ag an PRTB. Is léir go raibh na litreacha rabhaidh deiridh an-éifeachtach óir chuaigh mórán tiarnaí talún i dteagmháil leis an PRTB agus mar thoradh air sin chláraigh siad a dtionóntachtaí. Laghdaigh sin ar bhonn suntasach líon na gcásanna a d'fhéadfaí a thabhairt ar aghaidh.

I gcomparáid le 2006 bhí méadú 15% ar líon na gcásanna a atreoraíodh chuig Seirbhís Réiteach Díospóide le linn 2007, ina raibh beagnach 1,500 iarratas díospóide faighte ag an PRTB. Is éard atá sa líon sin ná líon níos lú ná 1% de na tionóntachtaí a cláraíodh leis an PRTB. Arís eile is í an chatagóir is mó cásanna san iomlán ná gearáin coinneála éarlais (35%) a cuireadh faoi bhráid an PRTB le haghaidh réitigh agus ba é sin 52% de chásanna tionóntachtaí le linn 2007. As 74% de na cásanna úd le linn 2007, cinneadh gur cóir do thiarnaí talún cuid den éarlais nó an éarlais iomlán a bhí coinnithe acu a aisíoc leis an tionónta. Threisigh an PRTB arís agus arís eile gurb é maoin an tionónta agus ní hé maoin an tiarna talún na héarlais agus nach mór iad a thabhairt ar ais do thionóntaí, ach amháin sa chás go raibh sárú soiléir ann ar a n-oibleagáidí dlíthiúla a

d'fhéadfaí a chruthú os comhair breithneora nó binse. Dá laghdófaí díospóidí neamhriachtanacha a bhaineann le haisíoc éarlais bheadh líon suntasach d'acmhainní PRTB saor chun catagóirí eile cásanna a chur chun cinn.

Ba iad na cásanna díospóide, go hiomlán nó go páirteach, ina raibh riaráistí cíosa ag tionóntaí an dara catagóir is mó cásanna a tugadh faoi bhráid an PRTB le linn 2007 (19%) agus ba é sin an chatagóir is mó cásanna a chuir tiarnaí talún isteach (62%). Tá imní ar an PRTB go bhféadfaí go mbeadh mionlach tionóntaí ag baint mí-úsáide as meicníochtaí réiteach díospóide an PRTB le gur féidir leo fanacht ina gcóiríocht cíosa gan cíos a íoc le linn dá gcás a bheith próiseáilte tríd an PRTB. Níl sé inghlactha go ndéanfadh tionóntaí a gcosaintí dlíthiúla a mhí-úsáid ar an gcaoi sin. Leanfaidh an PRTB air sa tóir ar thionóntaí os comhair na cúirte más gá le gur féidir leo riaráistí cíosa a fhorchúiteamh murar gcomhlíontar go hiomlán a nOrduithe Cinnidh. Ba chóir do thionóntaí a thuiscint go soiléir mura n-íocfaí cíos gurb é an toradh a bheadh air ná Ordú Cinnidh ón PRTB agus mura gcloíff leis d'fhéadfaí ionchúiseamh coiriúil a bheith mar thoradh air. D'fhéadfaí iarmhairtí tromchúiseacha a bheith ann do thionóntaí mura n-íocfaí cíos agus dá méadófaí riaráistí.

Cinnfidh ár bhfochoiste reachtaíochta nua, freisin, má tá athruithe ag teastáil maidir leis an Acht um Thionóntachtaí Cónaithe chun gur féidir atarluithe mí-úsáidí den chineál sin a sheachaint.

Ba léir, de réir a chéile, le linn 2007 nach raibh dóthain foirne ag an PRTB toisc leibhéil nach raibh tuartha de chláirúcháin, d'iarratais díospóide agus

ar bhealach ríthábhachtach líon mór ceisteanna teileafóin a fuair an ghníomhaireacht ó bunaíodh í sa bhliain 2004. Dá bhrí sin is é an toradh a bhí air ná méadú ar riaráiste cásanna agus ar amanna próiseála cásanna díospóide le linn 2007. Ba chóir do thionóntaí agus do thiarnaí talún araon a thuiscint, mar chomhlacht réiteach díospóide nach féidir leis an PRTB comhairle aonair a chur orthu agus chuideodh a leithéid de laghdú ar ghlaonna a iarrann sin le foireann an PRTB chun cásanna díospóide a phróiseáil. D'éirigh leis an PRTB cead a iarraidh ar an Roinn Airgeadais foireann bhreise a earcú go luath sa bhliain 2008, agus mar gheall air sin cuireadh le líon foirne an PRTB sa dara leath de 2008.

Trí bliana ó bunaíodh é, is tráthúil anois é don PRTB aistriú óna bhonnchéim chun cur chuige níos straitéisí a fhorbairt i dtaca lena oibríochtaí. Thosaigh an obair ar ullmhúchán don Chéad Phlean Chorporáideach den PRTB le linn 2007. Tabharfaidh an Plean Corparáideach creat straitéiseach fhoriomlán do gach tionscnamh eile amhail an Straitéis ICT lena chinntiú go bhforbraíonn an PRTB a mbeartais éagsúla agus a réimsí oibríochtaí ar bhealach éifeachtúlaí, níos comhleanúnaí agus níos inbhuanaithe. B'éigean don PRTB, mar eagraíocht nuabhunaithe le hacmhainní measartha, aghaidh a thabhairt ar mhórán dúshlán sna chéad bhlianta. Cinnteoidh an PRTB, áfach, go bhfeabhsóidh caighdeán san earnáil agus go rachfar i ngleic le líon tiarnaí talún agus tionóntaí saobha atá ag méadú trí dhea-chleachtas a chur faoi deara sa tionscal cíosa príobháideach agus trína dhiongbháilteacht a léiriú chun a orduithe a shainordú nuair is gá.

Ba mhaith liom, thar ceann an Bhoird, mo bhuíochas a ghlacadh leis an Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil, lenár ngeallsealbhóirí eile agus ar ndóigh lenár gcustaiméirí as a tacaíocht leanúnach d'obair an PRTB. Ar bhonn pearsanta, ba mhaith liom buíochas a ghabháil le mo chomhghleacaithe ar an mBord as a gcuidiú luachmhar lena fhorbairt agus ar an gcaoi chéanna lenár gcomhbhreithneoirí agus idirghabhálaithe atá ag obair, thar ceann an PRTB, fud fad na tíre. Mar fhocal scoir, ba mhaith liom mo bhuíochas a ghabháil le hobair agus le gealltanais fhoireann an PRTB, a mbíonn orthu aghaidh a thabhairt ar dhúshlán laethúla a bhaineann le hobair a dhéanamh in eagraíocht nua faoi chúinsí deacra go minic. Leanfaidh an PRTB ag cur athchóiriú na hearnála cíosa príobháidí in Éirinn chun cinn agus léireoidh sé cumas na hearnála poiblí freastal ar riachtanais sochaí atá ag athrú.



Tom Dunne, Cathaoirleach

Ballraíocht an Bhoird

Tom Dunne (Cathaoirleach)	Ceannaire ar Scoil Eastát Réadaigh agus Eacnamaíocht Foirgníochta, Institiúid Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath
James Bridgeman	Abhcóide, Leachtóir le Dlí, CHR Baile Átha Cliath
Anne Colley	Aturnae
Orla Coyne	Aturnae
Liam Gleeson	Príomhoifigeach Cúnta, An Roinn Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil
Aideen Hayden	Aturnae agus Cathaoirleach Threshold
Mary Heaslip	Ceantálaí agus Luachálaí
Fintan McNamara	Gairmeach Maoine
*Conn Murray	Bainisteoir Cathrach, Comhairle Cathrach Loch Garman
Liam O'Donnell	Ceantálaí agus Luachálaí agus CEO ar Institiúid na gCeantálaithe agus Luachálaithe Gairmiúla
An Dr Eoin O'Sullivan	Léachtóir le Beartas Sóisialta, Scoil na hOibre Sóisialta agus Beartais Shóisialta, Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath
Dervla Quinn	Aturnae
An tOllamh Bairbre Redmond	Leasphríomhoide, Coláiste na nEolaíochtaí Daonna, Coláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath
Pat Riney	Suirbhéir Cairte, Ceantálaí agus Luachálaí
Tony Taaffe	Aturnae

*D'éirigh an tUasal Conn Murray as i mí an Mheithimh 2007.

Feidhmeanna an Bhoird

Freagrachtaí

Is comhlacht reachtúil é an Bord um Thionóntachtaí Cónaithe Príobháideacha (PRTB) atá freagrach as feidhmiú córas náisiúnta clárúcháin do gach tionóntacht cónaithe phríobháideach; as feidhmiú seirbhís reiteach díospóide; as faisnéis a thabhairt; as taighde a dhéanamh; as comhairle beartais a thabhairt maidir leis an earnáil cíosa phríobháideach.

Seo a leanas príomhfeidhmeanna an PRTB:

- réiteach díospóide idir tionóntaí agus tiarnaí talún de réir fhorálacha Chuid 6 den Acht um Thionóntachtaí Cónaithe 2004;
- sonraí a chlárú maidir le tionóntachtaí de réir fhorálacha Chuid 7 den Acht um Thionóntachtaí Cónaithe 2004;
- comhairle a thabhairt don Aire ar bheartas maidir leis an earnáil cíosa phríobháideach;
- treoirínte dea-chleachtais déanta acu siúd atá páirteach san earnáil cíosa phríobháidigh a fhorbairt agus a fhoilsiú;
- eolas a bhailiú agus a thabhairt maidir leis an earnáil cíosa phríobháideach agus eolas a bhaineann le leibhéil cíosa an tráth sin san áireamh;
- nuair a mheasann an Bord gur cuí é, taighde a dhéanamh ar an earnáil cíosa phríobháideach agus monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmiú gnéithe áirithe na hearnála cíosa príobháidí nó an taighde agus an mhonatóireacht sin a shocrú;
- athbhreithniú ar oibríocht an Achta um Thionóntachtaí Cónaithe 2004 agus ar achtacháin ábhartha eile agus moltaí a dhéanamh don Aire leis an Acht nó na hachtacháin sin a leasú; agus

- feidhmiúchán na bhfeidhmeanna breise a thugann an Aire don Bhord.

Coistí

De réir Alt 157 den Acht um Thionóntachtaí Cónaithe 2004 bhunaigh an Bord roinnt coistí, mionsonraithe thíos, chun cúnamh lena fhreagrachtaí a chomhlíonadh. Faoi réir Alt 158(4) den Acht oibríonn gach Coiste faoi théarmaí tagartha agus faoi nósanna imeachta arna gcinneadh ag an mBord.

Coiste Réiteach Díospóide

Bunaíodh an Coiste Réiteach Díospóide i mí na Nollag 2004 agus tá baill den Bhord agus daoine eile air (féach leathanach 11). Bíonn triúr as an gcoiste seo ar Bhinsí Tionóntachta atá bunaithe le haghaidh díospóidí a éisteacht. Tá an Bord, i gcomhairle leis an Aire Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil, aontaithe ar rialacha agus nósanna imeachta faoin gcaoi a reachtáiltear cruinnithe an Choiste Réiteach Díospóide agus faoi fheidhmiú a bhfeidhmeanna. Is féidir iad a leasú ag am ar bith le cead ón mBord agus ón Aire.

Gníomhóidh an Coiste Réiteach Díospóide agus aon Bhinse Tionóntachta a bhunófar i gcónaí de réir fhorálacha an Achta. Tá cinneadh Binse ina cheangal dlí agus ní fhéadfar iad a achomharc ach ar phointe dlí san Ard-Chúirt. Bhí cruinniú amháin ag an gCoiste in 2007.

Coiste Alt 189

Bhunaigh an Bord Coiste Alt 189 i mí Bealtaine 2005. Buailéann an Coiste le chéile nuair a iarann an Stiúrthóir orthu é de bharr éileamh atá faighte ag an mBord ar iarratas faoi Alt 189 den Acht. Fórailtear

in Alt 189 don Bhord maidir le hiarratas a dhéanamh ar an gCúirt Chuarda i leith faoisimh eatramhaigh nó idirbhreithigh nuair a cheapann an Bord go bhfuil seo cuí, mar shampla i gcásanna tromchúiseacha d'iompraíocht fhrithshóisialta nó díshealbhuithe neamhdhleathacha.

Is é feidhm an Choiste cinneadh a dhéanamh faoi ar chóir don Bhord iarratas a dhéanamh chuig an gCúirt Chuarda nó nár chóir faoi Alt 189 den Acht. Ní gá don Bhord cinntí de chuid an Choiste a dheimhniú, glactar leo mar chinntí de chuid an Bhoird. Níor éilíodh ar an mBord bualadh le chéile in 2007.

Coiste Taighde

Bhunaigh an Bord Coiste Taighde i mí an Mheithimh 2005. Is iad feidhmeanna an Choiste cinneadh a dhéanamh faoin sórt taighde a bheadh oiriúnach, riachtanach agus inmhianaithe don Bhord le tabhairt faoi ag cur san áireamh faisnéis a bhíonn ar fáil don Bhord, socruithe a dhéanamh chun tabhairt faoi taighde mar seo agus breathnú ar thorthaí an taighde nuair atá siad ar fáil agus tuairisciú a thabhairt orthu don Bhord. Bhuail an Coiste le chéile dhá uair in 2007. Chun tuilleadh eolais a fháil, féach an Rannóg 'Faisnéis agus Taighde' ar Leathanach 30 sa tuarascáil seo.

Coiste Iniúcháireachta

Bhunaigh an Bord Coiste Iniúcháireachta i mí an Mhárta 2006. Is é ról an Choiste Iniúcháireachta comhairle a thabhairt agus moltaí a dhéanamh don Bhord agus do bhainisteoirí sinsearachta ar ábhar ar bith a bhaineann le feidhm na hIniúcháireachta Inmheánaí lastigh den Bhord de réir mar a

mheasann an Coiste a bheith riachtanach nó cuí; agus chun cinneadh a dhéanamh ar cé acu atá próisis curtha i bhfeidhm chun rioscaí a bhainistiú de réir treoirlínte eagraíochtúla agus pleananna gnó. Bhuail an Coiste le chéile trí huaire in 2007. Ceapadh Crowleys DFK Chartered Accountants mar Iniúcháirí Inmheánacha le linn an ama sin agus chríochnaigh siad na tuarascálacha seo a leanas:

- Iniúchadh Inmheánach: Ioncam
- Iniúchadh Inmheánach: Ceannach agus Cur Chun Cinn Sonrasc
- Iniúchadh Inmheánach: Córais IT
- Measúnú Riosca agus Plean Iniúchta Inmheánaigh 2006 go 2009

Coiste Airgeadais

Bhunaigh an Bord Coiste Airgeadais i mí an Mheithimh 2006. Déantar tearmaí tagartha agus nósanna imeachta an Choiste Airgeadais faoi Alt 158(4) den Acht um Thionóntachtaí Cónaithe 2004 agus tá siad faoi réir fhorálacha an Achta. Is iad feidhmeanna an Choiste cabhrú leis an mBord comhfhreagrachtaí agus freagrachtaí aonair dlí a chomhlíonadh a tharlaíonn go príomha i réimsí tuairiscithe agus rialaithe airgeadais. Bhuail an Coiste le chéile ceithre huaire déag le linn 2007.

Coiste Reachtaíochta

Bhunaigh an Bord Coiste Reachtaíochta in 2006 a bhuail le chéile den chéad uair an 1 Feabhra 2007. Bunaíodh an Coiste Reachtaíochta, atá ina Fho-Ghrúpa de chuid an Bhoird, chun leasuithe ar an Acht um Thionóntachtaí Cónaithe 2004 a scrúdú agus a mholadh. Bhuail an Coiste le chéile 9 n-uaire in 2007 agus chuir siad chun cinn raon moltaí reachtúla a cuireadh faoi bhráid na Roinne

Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil ar deireadh in 2008.

Coiste Athbhreithnithe Painéil an Bhreithneora/ Idirghabhálaí

Ceapann an PRTB breithneoirí agus idirghabhálaí neamhspleácha chun díospóidí tionóntachta a réiteach. De bhithín go raibh an chéad phainéal breithneoirí agus idirghabhálaí le dul as feidhm i mí na Nollag 2007, bhreithnigh an Bord an nós imeachta roghnúcháin maidir leis an gcéad phainéal eile go luath sa bhliain 2007. Cheap an Bord coiste chun athbhreithniú agus tuairisciú a dhéanamh ar phleananna chun baill ar phainéil breithneoirí agus idirghabhálaí a earcú, a mheas agus a thraenáil sa bhliain 2007.

Liosta Coistí agus a mBallraíocht

Coiste Réiteach Díospóide

Tom Dunne (C)
 James Bridgeman
 Anne Colley
 Charlie Corcoran
 Orla Coyne
 Tom Dowling
 John C. Elliott
 Michael Farry
 Liam Gleeson
 Aideen Hayden
 Mary Heaslip
 Bill Holohan
 Paulyn Marrinan-Quinn
 Bernard McDonagh
 Fintan McNamara
 Conn Murray*
 Liam Nolan
 Liam O'Donnell
 An Dr Eoin O'Sullivan
 Dervla Quinn
 An tOllamh Bairbre Redmond
 Pat Riney
 Tony Taaffe
 *A d'éirigh as mí an Mheithimh 2007

Coiste Alt 189

Tom Dunne (C)
 James Bridgeman
 Anne Colley
 Fintan McNamara
 An Dr Eoin O'Sullivan

Coiste Taighde

An Dr Eoin O'Sullivan (C)
 Tom Dunne
 Aideen Hayden

Mary Heaslip
 Fintan McNamara
 An tOllamh Bairbre Redmond
 Pat Riney

Coiste Iniúcháireachta

Noel O'Connell (C)
 Dermot Byrne*
 Denis Conlan
 Aideen Hayden
 Conn Murray**
 * Ina bhall ó mhí Meithimh 2007
 ** A d'éirigh as in 2007

Coiste Reachtaíochta

Tom Dunne (C)
 Anne Colley
 Liam Gleeson
 Dervla Quinn
 Orla Coyne

Coiste Airgeadais

Conn Murray (C)*
 Jim Bridgeman
 Aideen Hayden
 Liam Gleeson**
 Fintan McNamara
 An Dr. Eoin O'Sullivan
 *A d'éirigh as i mí an Mheithimh 2007
 **Ina bhall ó 2007

Coiste Athbhreithnithe Painéil an Bhreithneora/ Idirghabhálaí

James Bridgeman
 An tOllamh Bairbre Redmond
 An Dr Eoin O'Sullivan
 Liam O'Donnell
 (C – Cathaoirleach)

Freastal na mBall Boird ar Chruinnithe Boird agus Mionsonraí ar Tháillí Íoctha (1 Eanáir 2007 - 31 Nollaig 2007)

Ball Boird	Cruinnithe Boird ar freastalaíodh orthu			Binsí ar freastalaíodh orthu		Íocaíocht
	Beartas	Díospóidí	Coiste	Cathaoirleach	Ball	Iomlán
Tom Dunne, Cathaoirleach	15	10	11	6	4	€21,257
James Bridgeman	11	7	11	8	7	€22,190
Anne Colley	11	10	12	9	6	€21,854
Aideen Hayden	13	12	15	10	11	€29,282
Mary Heaslip	10	11	2	6	1	€18,634
Fintan McNamara	12	11	12	9	9	€26,001
Conn Murray (A d'éirigh as i mí an Mheithimh 07)	2	1	2	1	0	0
Liam O'Donnell (a d'éirigh as i mí na Nollag 07)	8	9	2	0	6	€8,959
An Dr. Eoin O'Sullivan	13	11	15	7	13	€26,356
Dervla Quinn	11	8	11	10	9	€25,495
An tOllamh Bairbre Redmond	8	9	5	4	12	€18,376
Pat Riney	6	7	1	2	9	€12,974
Tony Taaffe	14	9	2	8	19	€29,829
Orla Coyne	13	10	5	4	10	€20,905
Liam Gleeson	14	11	12	0	0	0
Iomlán	161	136	118	84	116	€282,112

Bhí 28 gCruinniú Boird (idir Bheartas agus Dhíospóidí curtha san áireamh) agus 26 Chruinniú Coiste. Iomlán na dtáillí a íocadh le Baill Bhoird €282,112 – agus as sin €142,260 íoctha ar son freastal ar chruinnithe Boird

Freastal ar	Táillí íoctha i bhfeidhm ó	
	1 Nollaig, 2006	1 Meitheamh, 2007
Cruinnithe Boird/Cruinnithe Coiste/Traenáil	€204 (€225 don Chathaoirleach)	€208 (€230 don Chathaoirleach)
Cruinnithe Díospóide / Éisteachtaí Díospóide	€361 (€563 don Chathaoirleach)	€368 (€574 don Chathaoirleach)

Gníomhaíochtaí

Clárúcháin Tionóntachtaí

Faoi réir an Achta um Thionóntachtaí Cónaithe 2004 tá ceangaltas ar thiarnaí talún a gcuid tionóntachtaí a chlárú leis an PRTB laistigh d'aon mhí i ndiaidh dóibh tosú. Nuair nach gcláraíonn tiarnaí talún tionóntacht, níl cead ag an PRTB deileáil le haon díospóid a thabharfadh an tiarna talún ina láthair. Níl tionchar ag neamhchlárú ar chearta na dtionóntaí agus is féidir leo an tseirbhís réiteach díospóide a úsáid bíodh an tionóntacht cláraithe nó ná bíodh.

Tá roinnt cúiseanna ann nach mór do thiarnaí talún mionsonraí a gcuid tionóntachtaí a chlárú leis an PRTB. Tá na mionsonraí tionóntachta ábhartha go háirithe do dhíospóidí a bhaineann le cíos, le hathbhreithnithe cíosa, le foircinn, le slándáil tionachta agus le gnéithe eile. Is gá freisin faisnéis chórasach chuí a bhailiú le go mbeadh tuiscint níos fearr ar an gcaoi a bhfeidhmíonn an margadh maidir le maoin chónaithe ar cíos.

Táillí ar Chlárúchán Tionóntachta

Ta na táillí seo a leanas i bhfeidhm maidir le clárúchán tionóntachtaí;

- **€70** an tionóntachta atá ann faoi láthair ach é a bheith cláraithe in am, is é sin 1 mhí tar éis don tionóntacht tosú nó
- **€300** maidie le hiltionóntachtaí san aon fhoirgneamh amháin agus a chláraítear le chéile agus iad go léir laistigh d'aon mhí amháin ó dháta tionscnaimh na chéad tionóntachta (i.e. Bogann an chéad tionónta isteach ar 01/01/07, mar sin ní mór do gach foirm bheith curtha isteach faoi 01/02/07) . Dá dtiocfadh chun deiridh, laistigh de dhá mhí dhéag den táille ilchodach a bheith íoctha, ceann de na tionóntachtaí a bhí curtha i

dtacar na n-iltionóntachtaí agus go gcuirtear tús le tionóntacht nua, ní gá táille a chur leis an iarratas chun an tionóntacht a chlárú ach go ndéanfar é laistigh de mhí amháin ó thionscnamh na tionóntachta.

- Nuair a chláraítear tionóntacht níos moille ná tréimhse 1 mhí ó thionscnamh na tionóntachta, bíonn táille bhreise de **€70** (sé sin **€140** san iomlán) iníoctha ar chlárúcháin dheireanacha mar seo. Níl aon eisceacht ann ar tháille deireanach agus níl an táille ilchodach ar fáil i leith clárúchán deireanach ar iltionóntachtaí atá san aon fhoirgneamh amháin.

Níl táille iníoctha má tá 2 fócaíocht déanta ar an tionóntacht leis an mBord um Thionóntachtaí Cónaithe sna dá mhí dhéag roimhe sin. Níl táille iníoctha i gcás nuashonrú ar thionóntacht reatha atá cláraithe.

Maireann an clárúchán fad na tionóntachta, sin uasmhéid de 4 bliana. Má tá an tionónta céanna san áitreabh tar éis 4 bliana ní mór an tionóntacht nua seo atá anois i bhfeidhm a chlárú as an nua leis an PRTB.

Acht Airgeadais 2006

Foráiltear dó san Acht Airgeadais gur coinníoll teidlíochta le haghaidh faoiseamh ús morgáiste ar mhaoin cónaitheacha é gur gá forálacha mar atá san Acht um Thionóntachtaí Cónaithe a chomhlíonadh.

Is faoin tiarna talún féin iad féin a shásamh go bhfuil siad ag comhlíonadh an Achta um Thionóntachtaí Cónaithe.

Staitisticí ar Chlárúchán Tionóntachta

Faoi dheireadh 2007, b'ionann líon iomlán na gclárúcháin agus 202,078. Chláraigh breis agus 81,000 tionóntacht sa bhliain 2007. Ba é an meánlíon iarratais tionóntachta a fuarthas go laethúil sa bhliain 2007 ná 338, sin laghdú 30% ar an meán laethúil don bhliain 2006. Cé go bhfuil an Bord sásta faoin leibhéal ard comhlíonta ag na tiarnaí talún is údar imní fós go bhfuil an líon iarratas atá seolta ar ais nach bhfuil comhlánaithe go fóill ard ag 31%. De ghnáth cuirfear iarratais ar ais nach bhfuil comhlánaithe má tá an uimhir PPS ar iarraidh nó neamhbhailí, nó go bhfuil an táille mícheart curtha leis, go bhfuil síniú an tiarna talún nó an tionónta ar iarraidh, nó mura bhfuil an dáta tosaithe tionóntachta curtha isteach. Iarrann an Bord arís eile ar thiarnaí talún agus ar a ngníomhairí a bheith níos cúramaí agus iad ag comhlánú na Foirme Cláraithe PRTB1.

Staitisticí Clárúcháin mar a bhí an 31 Nollaig 2007

Líon na dtionóntachtaí a cláraíodh	202,078
Líon na dtiarnaí talún	92,311
Líon na dtionóntaí	340,223
Meánlíon iarratas a fhaightear go laethúil	338
Meánlíon iarratas a fhaightear a bhíonn comhlánaithe	233 (69%)
Meánlíon iarratas a chuirtear ar ais go laethúil nach mbíonn comhlánaithe	105 (31%)
Meánlíon nuashonraithe a fhaightear go laethúil	19

Forfheidhmiú éileamh clárúcháin agus plean gníomhaíochta ar neamhchomhlíonadh

De réir an Achta um Thionóntachtaí Cónaithe 2004, tá cumhachtaí ag an PRTB maidir leis an gceangaltas clárúcháin tionóntachtaí a fhorfheidhmiú. Fiosraíonn an PRTB an scéal maidir le faisnéis a fhaightear ar thionóntachtaí, nach bhfuil cláraithe leis an PRTB. Tagann an fhaisnéis sin as roinnt foinsí, lena n-áirítear, an Roinn Gnóthaí Sóisialacha agus Teaghlaigh, údarais áitiúla, ionadaithe poiblí, baill an phobail, cumainn tionóntachtaí agus ó thionóntaí a atreoraíonn díospóidí chuig an PRTB nó a théann i dteagmháil leis an PRTB ar chúis eile.

Ní bhaineann an tAcht, agus mar sin an t-éileamh clárúcháin leis na nithe a leanas:

- Áitreabh gnó, fiú agus iad go páirteach mar áitreabh cónaithe, lena mbaineann Alt 13(a) den Acht um Thiarnaí Talún agus Tionóntaí 1980;
- Teaghais lena mbaineann Cuid II d'Acht na dTithe (Teaghaisí Príobhaideacha ar Cíos) 1982 (.i. teaghais a bhí faoi rialú cíosa roimh ré agus a bhí áitithe ag an "mbuntionónta" nó an céile leis/léi) nó lena mbaineann Alt 13(b) den Acht um Thiarnaí Talún agus Tionóntaí 1980 (.i. tionóntachtaí léas cothromais ar áitiú fada);
- Teaghais a ligeadh ar cíos mar thithíocht shóisialta ag Údarás Áitiúil nó d'údarás áitiúil nó údarás poiblí nó comhlacht dheonach tithíochta eile;
- Teaghais áitithe ag an úinéir faoi léas nó faoi léasa comhúinéireachta;
- Teach saoire ar cíos;
- Teaghais ina bhfuil cónaí ar an tiarna talún freisin ann;
- Teaghais ina bhfuil cónaí ar chéile, ar thuismitheoir nó ar leanbh leis an tiarna talún

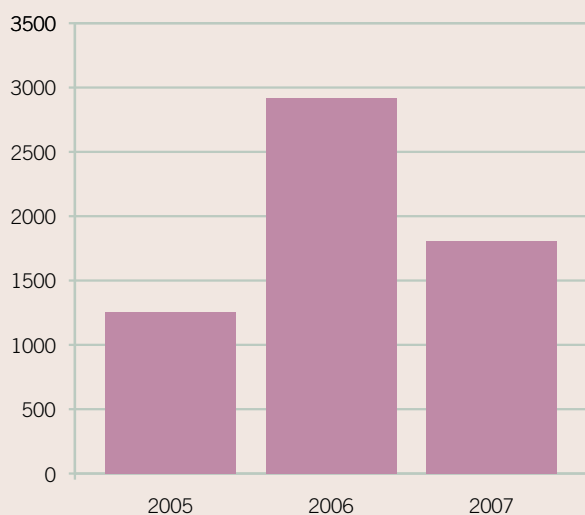
agus níl aon léas scríofa nó comhaontú
tionóntachta ann; agus

- Teaghais atá áitithe saor ó chíos.

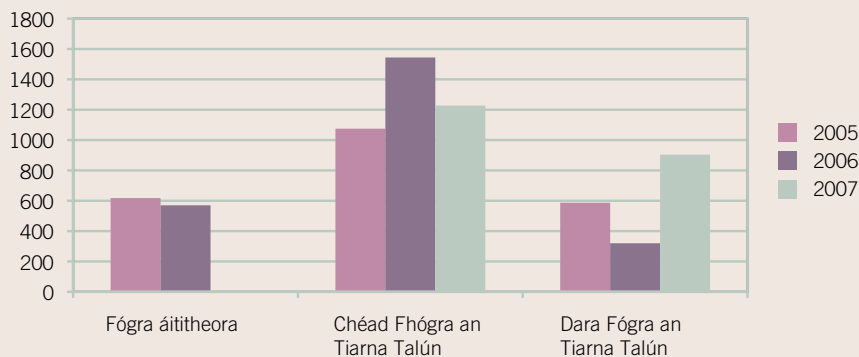
Má tá teaghais ar fáil ar cíos ach gan é ligthe fós, ní gá clárú.

Tá na gníomhartha a dhéanann an PRTB chun comhlíonadh an cheangaltais clárúcháin a thabhairt ar aghaidh déanta de réir fhorálacha an Achta um Thionóntachtaí Cónaithe 2004, ailt 144 agus 145 go háirithe. Áirítear leo eisiúint fógraí ar thiarnaí talún agus/nó ar áitritheoirí na dteaghaisí atá i gceist, agus ionchúiseamh na gciontóirí nach gcloíonn leis an gceangaltas clárúcháin. Go dtí seo fuair an Rannóg Forfheidhmithe breis agus 6,000 (beagnach 1900 in 2007) atreorú. Seirbheáladh breis agus 6,800 (2000 in 2007) fógra forfheidhmithe ar thiarnaí talún agus/nó ar áitritheoirí.

Líon na nAtreoruithe a Fuarthas



Líon na bhFógraí Forfheidhmithe a Eisíodh



Bhí roinnt litreacha rabhaidh deiridh eisithe ag aturnaetha PRTB, a lean na fógraí a rinneadh agus a seirbheáladh ag an PRTB ar thiarnaí talún. Ba léir go raibh na litreacha rabhaidh deiridh an-éifeachtach de bhrí go ndeachaigh mórán tiarnaí talún i dteagmháil leis an PRTB agus chláraigh a dtionóntachtaí ina dhiaidh sin. Laghdaigh sin go suntasach líon na gcásanna a d'fhéadfaí a ionchúiseamh.

Clár Foilsithe

Foilsíonn an PRTB an clár tionóntachtaí dhá uair sa bhliain, tá sin bunaithe ar na mionsonraí clárúcháin a chuireann na tiarnaí talún isteach. Tá an clár foilsithe ar fáil ar láithreán gréasáin an PRTB, www.prtb.ie.

Níl aon fhaisnéis sa chlár a thabharfadh le fios cé hé an tiarna talún/tiarnaí talún nó tionónta/tionóntaí na teaghaise, nó an méid cíosa atá iníochta faoi thionóntacht na teaghaise.

Clár d'Údaráis Áitiúla

I mí Bealtaine agus mí na Nollag 2007, chuir an PRTB faisnéis ar fáil as an gclár tionóntachta do gach údarás áitiúil, ar bhonn ceantar feidhme, a bhí riachtanach go leor i leith fheidhmeanna an údaráis a chur i gcrích maidir le forfheidhmiú na gcaighdeán

agus rialúcháin leabhair chíosa i dtithe, i dteaghaisí nó i struchtúir eile.

Maoiniú chuig Údaráis Áitiúla

De réir na bhforálacha san Acht um Thionóntachtaí Cónaithe 2004, tugadh maoiniú d'Údarais Áitiúla i leith a gcuid oibre maidir le caighdeán a fhorfheidhmiú. Bhí an dáileadh bunaithe ar líon tionóntachtaí cláraithe faoi 31 Nollaig 2006 (50%) agus líon na gcigireachtaí a rinneadh i ngach ceantar tithíochta (50%). Is é an tsuim iomlán maoinithe a íocadh le húdarais áitiúla sa bhliain 2007 ná €2,527,406. Rinneadh an íocaíocht in dhá thráthchuid, €1,016,649 i mí Iúil 2007 agus ba é sin an dara tráinse de leithdháileadh 2006. Ba é an chéad tráinse de leithdháileadh 2007 an tsuim €1,510,758 a íocadh i mí Dheireadh Fómhair 2007.

Foirm Athbhreithnithe do Chlárúchán Tionóntachta

Le linn 2007, chuaigh an PRTB i gcomhairle le triúr de na Mór-Ghníomhairí Eastáit a raibh sé mar aidhm aige an fhoirm clárúchán tionóntachta a fheabhsú agus minicíocht na n-iarratas nach bhfuil comhlánaithe a laghdú. Mar thoradh air sin táirgeadh foirm athbhreithnithe in 2007.

Seirbhís Réiteach Díospóide

In ionad na gcúirteanna, tá seirbhís réiteach díospóide an PRTB ann anois maidir le formhór na ndíospóidí idir tiarnaí talún agus tionóntaí. Oibríonn an Bord próiseas dhá chéim do réiteach díospóide. (Féach sreabhchairt mhínitheach in Aguisín 1). Is éard atá sa chéad chéim ná idirghabháil, má roghnaíonn an dá pháirtí í sin, nó breithniú. Tá an idirghabháil agus breithniú rúnda do na páirtithe. Níl cead ag tiarnaí talún neamhchláraithe faoin Acht iarratas a dhéanamh ar réiteach díospóide ach tá cead ag a dtionóntaí. Tá tiarnaí talún i dteideal freagairt iomlán a thabhairt ar iarratas tionónta, áfach, ag éisteacht díospóidí agus a saincheisteanna féin a bhaineann leis an gcás a thógáil. Faoi Alt 97 den Acht, féadann breithneoir fiosrúchán iomlán a dhéanamh ar gach gné a bhaineann leis an díospóid i gceist agus faisnéis a thabhairt do gach páirtí, agus a fháil ó gach paistí mar is cuí sula ndéanfar cinneadh ar an gcás. Ar an lámh eile, áfach, éascóidh idirghabhálaí an dá pháirtí chun teacht ar réiteach eatarthu féin ag éisteacht idirghabhála. Tá an ceart chun a gcás a achomharc ag an dá pháirtí ag éisteacht phoiblí Binse dara céim, mura mbeidh an t-ábhar réitithe ag céim 1. D'fhéadfadh an Bord roinnt cásanna a chur ar aghaidh díreach chuig Binse i gcúinsí áirithe.

Ceapachán Painéil Idirghabhálaithe agus Breithneoirí

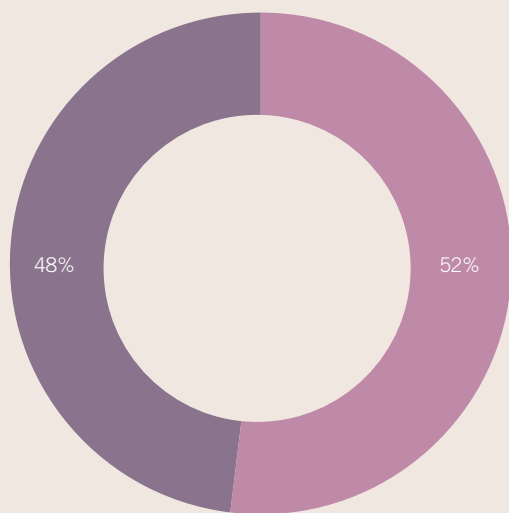
Ceapann an PRTB breithneoirí agus idirghabhálaithe neamhspleácha chun díospóidí tionóntachta a réiteach. De bhrí go raibh an chéad phainéal le dul as feidhm i mí na Nollag 2007, rinne an Bord machnamh ar an nós imeachta roghnúcháin don chéad phainéal eile go luath sa bhliain 2007. Cheap

an Bord coiste chun athbhreithniú agus tuairisciú a dhéanamh ar phleananna chun baill ar phainéil breithneoirí agus idirghabhálaithe a earcú, a mheas agus a thraenáil sa bhliain 2007. Gearrliostáladh iarratais a fuathas agus rinneadh measúnú leabhair oscailte chun eolas na n-iarrthóirí ar an Acht um Thionóntachtaí Cónaithe 2004 a dheimhniú. Rinneadh agallaimh i ngrúpaí a d'éascaigh an Foras Rialacháin Phoiblí agus cuireadh le chéile painéal nua de 65 bhreithneoir agus 12 idirghabhálaí i mí na Nollag 2007. Íoctar táille laethúil ar ráta comhréidh do gach cás a éistean siad sa lá le breithneoirí agus idirghabhálaithe agus tá siad faoi réir Cód Iompraíocht Gnó.

Staitisticí ar Réiteach Díospóide

Le linn 2007, fuair an PRTB beagnach 1,500 iarratas ar réiteach díospóide. Bhí méadú de bheagnach 200 iarratas (15%) sa bhliain 2007 ar an líon a fuarthas in 2006. Bhain 52% de na cásanna a fuarthas in 2007 le ceantar Bhaile Átha Cliath agus 48% de na cásanna leis an gcuid eile den tír. Sa bhliain 2007 ar an meán, fuarthas 29 n-iarratas díospóide ar bhonn seachtainiúil.

Cásanna Díospóide de réir Réigiúin - 2007



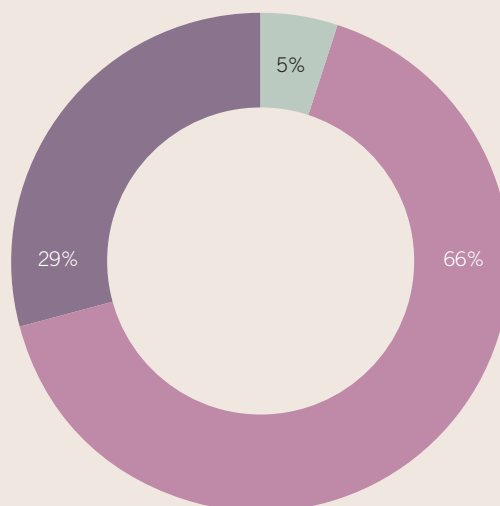
- An Chuid Eile den Tír 48%
- Baile Átha Cliath 52%

Foilsíonn an Bord faisnéis freisin maidir le cearta tiarnaí talún agus tionóntaí agus freagrachtaí de réir an Achta ar a láithreán gréasáin, chun cuidiú le páirtithe chun a ndíospóid a réiteach gan leas a bhaint as an tseirbhís fhoirmeálta réiteach díospóide. Beidh fócas leanúnach sna blianta romhainn ar oideachas a chur ar thiarnaí talún agus ar thionóntaí maidir le dea-chleachtas chun go bhféadfar díospóidí a sheachaint sa chéad dul síos.

Na Cineálacha Cásanna a Fuarthas

Mar a gcéanna le 2006, in 2007 d'atreoraigh an tionónta beagnach 66% de na cásanna, 29% a d'atreoraigh an tiarna talún agus tríú páirtithe a d'atreoraigh an fuilleach.

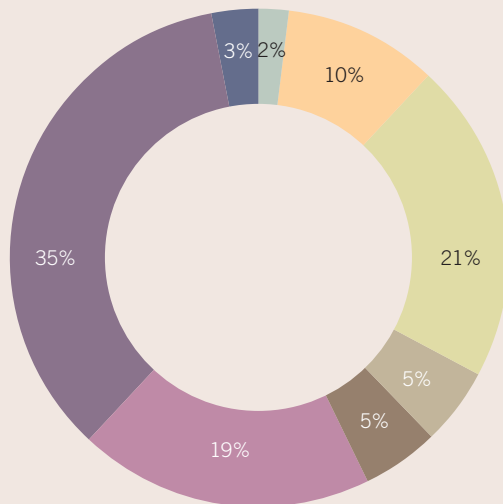
Cásanna Díospóide de réir Catagóire - 2007



- Tiarna Talún 29%
- Tionónta 66%
- Tríú Páirtí 5%

Tá achoimre déanta ar na catagóirí is coitianta de chásanna díospóide a chuir tiarnaí talún agus tionóntaí isteach sa chairt a leanas.

Cásanna Díospóide atreoraithe ag Tionóntaí & Tiarnaí Talún 2007



- Gach sárú nó sárú eile ar oibleagáidí 10%
- Bailíocht Fógra / eile 21%
- Caighdeán, cothabháil na teaghaise 5%
- Rósheilbh 5%
- Riaráiste cíosa (/sárú eile ar oibleagáidí) 19%
- Coinneáil Éarlaise 35%
- Díshealbhu Mídhleathach 3%
- Athbheithniú cíosa 2%

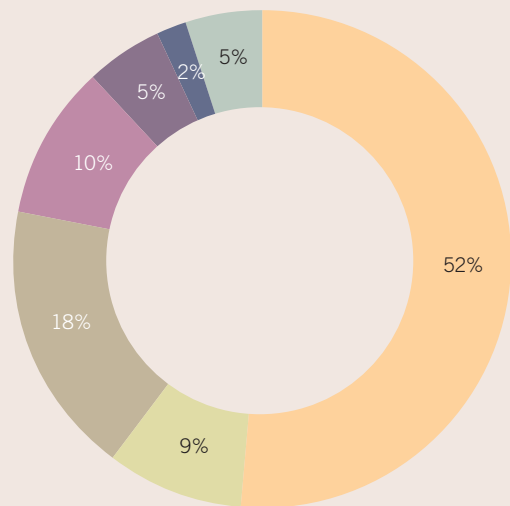
Mar is léir, ar an dá chatagóir cásanna is mó tá gearán faoi choinneáil éarlaise (35%) ag tionóntaí agus gearáin faoi riaráiste cíosa (19%) ag tiarnaí talún. Pléifear na saincheisteanna níos cruinne thíos.

Cásanna Coinneála Éarlaise

Is é an chatagóir is mó cásanna (35%) ar bhonn leanúnach ná gearáin faoi choinneáil éarlaise a chuirtear faoi bhráid an PRTB le haghaidh réitigh.

Is é sin breis agus 52% de na cásanna tionóntachta le linn 2007.

Cásanna Tionónta 2007 agus sin amháin de réir catagóire

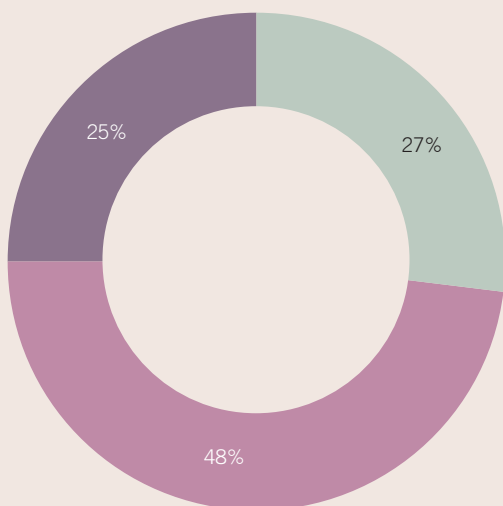


- Éarlais coinnithe 52%
- Sárú ar Oibleagáidí tiarna talún 9%
- Fógra Neamhbhailí 18%
- Fógraí Neamhbhailí/ Saincheisteanna eile 10%
- Díshealbhu mídhleathach 5%
- Athbheithniú Cíosa 2%
- Caighdeán Teaghaise 5%

Il 74% de chásanna den chineál sin le linn 2007, cinneadh gur chóir do thiarnaí talún cuid den éarlais nó ant-iomlán den éarlais a choinnigh siad a aisíoc leis an tionónta. Threisigh an PRTB arís agus arís eile gur leis na tionóntaí na héarlaisí ní leis na tiarnaí talún iad agus is gá iad a thabhairt ar ais do na tionóntaí go tráthúil. Níor chóir éarlaisí a choinneáil,

go hiomlán nó go páirteach, ach i gcúinsí agus ar chaoi atá ag teacht leis an Acht um Thionóntachtaí Cónaithe 2004. Níor chóir éarlaisí a úsáid ach amháin chun riaráiste cíosa a ghlanadh más ann dóibh i ndiaidh don tionóntachta a fhoirceannadh nó chun costas damáiste déanta ag an tionónta ar an teaghais a ghlanadh nach gnáth-chaitheamh agus cuimilt é. Moltar do thiarnaí talún cigireacht a dhéanamh ar an teaghais roimh imeacht don tionónta le gur féidir ceist ar bith maidir le damáiste a réiteach.

Cásanna Coinneála Éarlaisí a bhí Comhlánaithe in 2007



- Aisiocaíocht iomlán don Tionónta 27%
- Aisiocaíocht i bpáirt don Tionónta 48%
- Coinnithe ag an Tiarna talún 25%

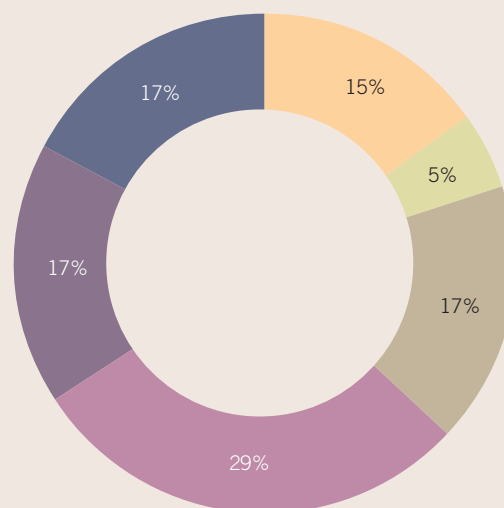
Is údar imní é don PRTB na hiarmhairtí tromchúiseacha do thionóntaí, go háirithe iad siúd ar ioncam íseal, mura dtugann tiarnaí talún éarlaisí ar ais agus is féidir go gcuirfí leis an líon daoine gan dídean dá bharr. Cuireann cásanna coinneála éarlaisí

le hualach oibre an PRTB. Má thugann tiarnaí talún éarlaisí ar ais go tráthúil, bheadh acmhainní suntasacha an PRTB saor chun catagóirí eile cásanna a chur chun cinn.

Riaráiste Cíosa agus Cásann Rósheilbh

Ba iad na cásanna díospóide, go hiomlán nó go páirteach, a bhaineann le riaráiste cíosa ag tionóntaí an dara catagóir is mó de na cásanna a cuireadh faoi bhráid an PRTB le linn 2007 agus an chatagóir is mó de chásanna a chuir tiarnaí talún isteach (62%). Féach an chairt thíos.

2007 Cásanna Thiarnaí Talún agus sin amháin de réir Catagóire



- Sárú ar Oibleagáidí tionónta /Saincheisteanna Eile 15%
- Bailíocht Fógra Fhoirceanta /Ceisteanna Eile 5%
- Rósheilbh agus sin amháin 17%
- Riaráiste Cíosa agus sin amháin 29%
- Riaráiste Cíosa/Rósheilbh 17%
- Riaráiste Cíosa/Sárú ar Oibleagáidí Tionónta 17%

Éilítear ar thionóntaí faoin Acht a gcíos a íoc ina iomláine agus go tráthúil, fiú mar a bhíonn díospóid idir lámha lena dtiarna talún. Is eol don PRTB go bhféadfadh roinnt tionóntaí meicníocht réiteach díospóide an PRTB a mhí-úsáid chun fanacht ina dteaghais gan cíos a íoc, le linn dá gcás dul tríd an bpróiseas leis an PRTB. Chuir an meathlú i margadh maoin agus méadú ar rátaí ús morgáiste an-bhrú ar thiarnaí talún, go háirithe iad siúd a cheannaigh an dara maoin ar mhaithe le pinsean, agus níl sé inghlactha do thionóntaí a gcearta dlíthiúla a mhí-úsáid gan a gcíos a íoc. Déanfaidh Fochoiste Reachtaíochta an Bhoird machnamh ar cé acu a bheidh gá le leis an Acht a leasú nó nach mbeidh chun dul i ngleic leis an gceist. Idir an dá linn, leanfaidh an PRTB ag tabhairt tionóntaí os comhair na gcúirteanna más gá chun riaráiste cíosa a fhorchúitiú mura gcomhlíonfar a Orduithe Cinnidh ina n-iomláine.

Moill ar Phróiseáil Cásanna Díospóide

Is amhlaidh a d'éirigh sé níos soiléire le linn 2007 nach raibh go leor foirne ag an PRTB mar gheall ar na leibhéil neamhthuartha clárúchán, iarratais díospóide agus líon ard ceisteanna teileafóin a fuair an ghníomhaireacht ó bunaíodh í in 2004. Mar thoradh air sin, ar an drochuair, bhí méadú ar riaráistí agus amanna próiseála cásanna díospóide le linn 2007. D'iarr an PRTB cead ón Roinn Airgeadais chun tuilleadh foirne a earcú go luath sa bhliain 2008, agus dá thairbhe sin thosaigh 14 bhall foirne nua an PRTB sa dara leath de 2008. Ina dhiaidh sin sannadh cuid den fhoireann do réimse na nDíospóidí chun amanna próiseála cásanna a laghdú. Ba chóir tabhairt ar aird go raibh próiseas i gcónaí in áit ag an PRTB do chásanna díospóidí tromchúiseacha a bhogadh go mear chuig breithiúnas nó i roinnt

cásanna go díreach chuig an mBinse. Is féidir an próiseas a chomhlíonadh laistigh de chúpla seachtain, nuair atá fianaise ann go raibh géar-iompraíocht fhrithshóisialta nó díshealbhú neamhdhleathach ann.

Orduithe Cinnidh

Faoi dheireadh na bliana 2007 bhí orduithe cinnidh ceangailteacha deiridh eisithe ag an PRTB maidir le 886 cás (99 in 2005, 387 in 2006 agus 400 in 2007), tá mionsonraí foilsithe ar an láithreán gréasáin – ní fhoilsíonn an PRTB orduithe cinnidh a léiríonn comhaontuithe bainte amach trí idirghabháil cé go bhfoilsíonn sé orduithe a léiríonn comhaontuithe bainte amach idir na páirtithe i mbreithiúnas agus i mBinsí.

Cás-Staidéir Réiteach Díospóide

Áirítear ar na cineálacha cásanna díospóide a cuireadh ar aghaidh chuig an PRTB go dtí seo coinneáil éarlaise, díshealbhú neamhdhleathach, Fógraí Foirceanta neamhbhaill, rósheilbh, riaráiste cíosa, sárúithe eile ar oibleagáidí tionónta, sárúithe oibleagáidí tiarnaí talún, agus iompraíocht fhrithshóisialta atá curtha ar aghaidh ag an tríú páirtí. Thíos faoi tá achoimre tugtha ar roinnt cásanna réiteach díospóide a raibh cinní déanta orthu in 2007.

Cás a hAon – Foirceannadh Neamhdhleathach Tionóntachta

Chuir tionónta iarratas réiteach díospóide faoi bhráid an PRTB an 30 Iúil 2007 ag cur i leith go ndearnadh foirceannadh neamhdhleathach ar a thionóntacht ag a thiarna talún. Cuireadh tús le héisteacht Binse an 20 Lúnasa 2007 agus éisteadh fianaise ón iarratasóir, an tionónta agus ón tiarna talún, an freagróir.

Mháigh an tionónta go ndeachaigh sé ina chónaí sa teaghais an chéaduaire lena chéile agus deirfiúr léi. D'fhág a chéile agus a deirfiúr an teaghais áfach agus d'fholig an tionónta seomraí chun cabhrú leis an cíós a íoc. Chuir an tionónta in iúl don tiarna talún go raibh sé chun é sin a dhéanamh, bhí an tiarna talún míshásta leis an socrú sin, áfach. An 26 Iúil 2007, tháinig an tionónta ar ais chuig an teaghais agus fuair sé amach gur athraíodh na glais agus go raibh a ghiuirleídí tógtha amach as an teaghais agus iad ar an bhfaiche tosaigh. B'éigean don tionónta codladh amuigh ar feadh roinnt laethanta agus faoi dheireadh fuarthas áit i mbrú dó. Mháigh an tionónta nár tugadh fógra foirceanta bailí dó, gur díshealbhaíodh é go neamhdhleathach agus gur coinníodh a éarlais. Thug comharsa béal dorais fianaise ar son an tionónta chomh maith.

Chuir an tiarna talún ina leith ina fhianaise gur bhagair an tionónta é. Ina theannta sin dúirt sé gur thug sé cuid den éarlais ar ais do na fo-thionóntaí a raibh seomraí eile acu. Níor choinnigh an tiarna talún leabhar cíosa agus bhí an comhaontú cíosa imithe amú air.

I ndiaidh fianaise a éisteacht ón dá thaobh, shocraigh an Chúirt:

- Gur díshealbhaíodh an tionónta go neamhdhleathach óna bhaile. Bhí an tionónta i dteideal damáistí ar luach €3,500 de bhun Alt 115 (2) (d) den Acht chomh maith le €2,000 ar son earraí caillte agus iarmhéid na héarlaise €470.

Fuair an tionónta suim de €5,970 óna iar-thiarna talún mar lán-socrú deiridh ar a iarratas.

Cás a Dó – Coinneáil Éarlaise

Chuir an tionónta (an t-iarratasóir) iarratas díospóide isteach ar mhaithe le haisíoc €1,200 a héarlaise óna hiarthiarna talún. Ag éisteacht an bhreithiúnais dúirt an tionónta go ndearna an gníomhaire ligin cigireacht ar an sealúchas agus gur ghlac an gníomhaire grianghraif le fógraíocht a dhéanamh le haghaidh tionóntaí ionchasacha seachtain amháin sular fhág sí. Dúirt an gníomhaire go raibh staid iontach ar an árasán agus rinne an gníomhaire teagmháil leis an tiarna talún chun an éarlais a thabhairt ar ais don tionónta laistigh de thrí lá. Tar éis seacht lá rinne an tionónta teagmháil le gníomhaire an tiarna talún ag fiosrú faoin éarlais mar nach bhfuair sí go fóill í. Gheall an gníomhaire go bhfiosrófaí é sin. Seacht lá níos moille, rinne an tionónta teagmháil arís le gníomhaire an tiarna talún agus ansin cuireadh in iúl di go raibh an tiarna talún ag coinneáil na héarlaise mar go ndearnadh damáiste don tolg agus go raibh na cuirtíní ar iarraidh ón seomra leapa.

Líomhain an tiarna talún (an freagróir) nach bhféadfaí an tolg a dheisiú agus nach bhféadfadh sé teacht ar na cuirtíní. Dúirt an tiarna talún go raibh iontas air nár aithin an gníomhaire go raibh na cuirtíní ar iarraidh agus go ndearnadh damáiste don tolg ach bhí oibleagáid air a athsholáthar áfach sula n-athlígfeadh sé an teaghais ar cíós. Mheas an tiarna talún go raibh costas de €1,085 orthu seo.

Tar éis staidéar a dhéanamh ar na cáipéisí ábhartha ar chomhad agus tar éis an fianaise a éisteacht chinn an breithneoir go n-aisíocfadh an tiarna talún (an freagróir) éarlais de €1,200 leis an tionónta (an t-iarratasóir).

Cás a Trí – Fógra Foirceanta Neamhbhailí

Chuir an tionónta (an t-iarratasóir) iarratas díospóid isteach ag ceistiú bailíocht fógra foirceanta tugtha ar fhoras go raibh an teaghais de dhíth air dá úsáid phearsanta féin. Bhí an tionónta ag líomhaint gur shárú ar oibleagáidí an tiarna talún a bhí ann freisin.

Ag éisteacht an bhreithiúnais, líomhain an tionónta gurbh é an fáth ar thug an tiarna talún fógra foirceanta dó ná go ndearna sé gearán faoin torann ó na seomraí eile sa teaghais. Chuir an torann seo isteach ar chodladh an tionónta agus de réir dealraimh bhí a shláinte thíos leis. Mar sin de, mhaigh an tionónta nach raibh an fógra foirceanta bailí.

Mhaigh an tiarna talún go raibh an teaghais de dhíth air ar mhaithe le húsáid a theaghligh féin. Bhí an tiarna talún ina chónaí thar sáile le tamall maith anuas agus bheadh sé ag teacht ar ais go dtí an teaghais a bhí ar cíos.

Chuala an Breithneoir fianaise ó gach taobh agus cinneadh:

- Go raibh an fógra foirceanta a tugadh bailí.
- Níor sháraigh an tiarna talún, an freagróir, ar a chuid oibleagáidí maidir leis an teaghais.

Ba chóir don iarratasóir an teaghais a fhágáil.

Cás a Ceathair – Rósheilbh/Riaráistí Cíosa

Chuir tiarna talún cláraithe iarratas isteach ag líomhaint go raibh riaráistí cíosa ag a (an freagróir) thionónta agus go raibh sé ag diúltú an teaghais a fhágáil.

Ag éisteacht an bhreithiúnais mhaigh an tiarna talún gur tugadh leabhar cíosa don tionónta agus líomhain

sé gur athraigh an tionónta iontrálacha sa leabhar. Thug an tiarna talún fianaise faoi na riaráistí carnacha cíosa de bheagnach €7,000. Thug an tiarna talún fianaise ghrianghrafadóireachta ar sháruithe eile oileagáidí an tionónta maidir le cúram agus cothú an tsealúchais.

Ní raibh cosaint ar bith tugtha ag an tionónta nó thar ceann an tionónta nár fhreastail ar éisteacht an bhreithiúnais.

Tar éis staidéar a dhéanamh ar na cáipéisí ábhartha ar chomhad agus tar éis na fianaise a éisteacht chinn an breithneoir:

- Go raibh an fógra foirceanta a tugadh bailí.
- Go raibh an (freagróir) tionónta faoi dhliteanas na riaráistí cíosa go léir a carnadh ó céadsáraíodh ar an aontú tionóntachta go dtí dáta na héisteachta a íoc.
- Tá an tiarna talún, an t-iarratasóir, i dteideal sheilbh an tsealúchais tar éis fógra bailí foirceanta a thabhairt.

Tugadh tuarascáil an bhreithneora don dá pháirtí. Chuir an tionónta achomharc isteach, laistigh den tréimhse reachtúil 21 lá, ag maíomh nár tugadh fógra na díospóide dó. Ag binse tionóntachta cinneadh ina dhiaidh sin:

- Go raibh an fógra foirceanta bailí agus nár mhór don tionónta an teaghais a fhágáil.
- Go raibh an tionónta, an t-achomharcóir, faoi dhliteanas riaráistí cíosa a íoc go dtí go bhfágadh sé an teaghais.

Eisíodh Ordú Cinnidh PRTB don dá pháirtí ach níor chomhlíon an tionónta an tOrdú. Lean an PRTB ar

aghaidh a Ordú a fhorfheidhmiú os comhair na gcúirteanna agus d'fhág an tionónta an teaghais roimh an éisteacht cúirte.

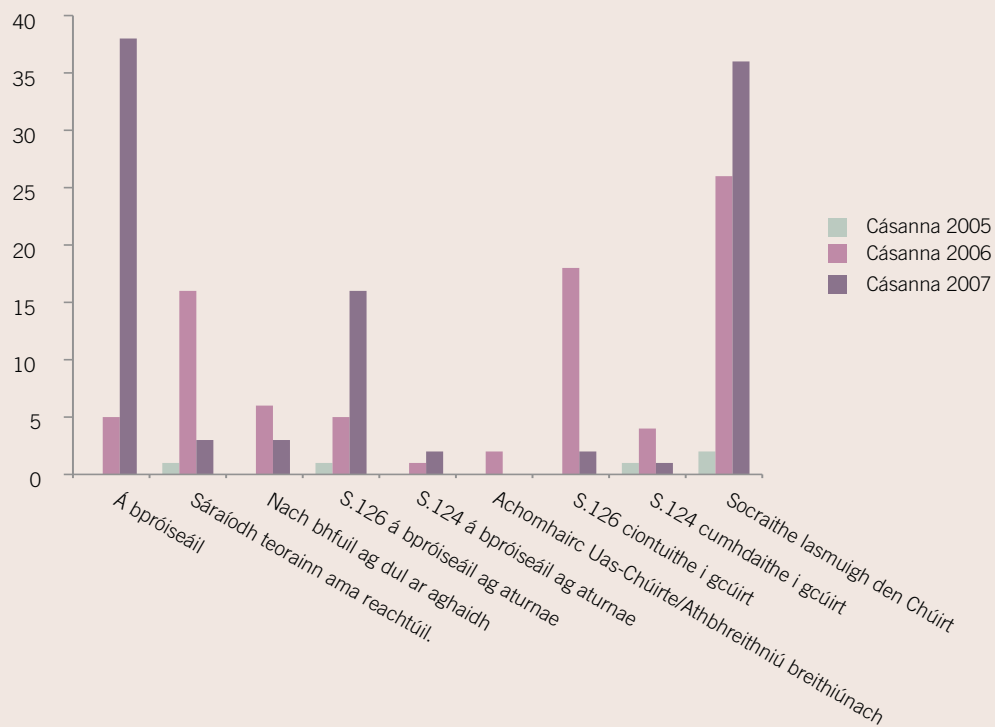
Díospóidí – Forfheidhmiú

Tugann Ailt 9 agus 126 den Acht um Thionóntachtaí Cónaithe 2004 cumhacht don Bhord tús a chur le hionchúiseamh poiblí sa Chúirt Dúiche in éadan pháirtí a dteipeann orthu ceann amháin nó níos mó téarmaí d'Ordú Cinnidh curtha arna fheidhmiú ag an PRTB a chomhlíonadh. Ceadáíonn Alt 124 den Acht tús a chur le caingean sibhialta sa Chúirt Chuarda chun Ordú a fháil a chuireann iallach ar an bpáirtí a neamhchomhlíonann téarmaí an Ordaithe Cinnidh a chomhlíonadh.

Nuair a chuirtear in iúl go raibh teip ar chomhlíonadh Ordaithe Cruinnidh, is é beartas an PRTB, i bhformhór na gcásanna seo, ionchúiseamh poiblí a iarraidh in éadan an pháirtí neamhchomhlíonta agus cuspóir aige féidearthacht an chomhlíonta a uasmhéadú sula meastar go mbeidh caingean Cúirte riachtanach. I gcásanna ina mbíonn rósheilbh ar shealúchas áfach, is é beartas an Bhoird sa chéad dul síos, tús a chur le caingean sibhialta, agus aidhm aige seilbh ghlan don tiarna talún a bhaint amach a luaithe agus is féidir agus as sin amach (más cuí é) tús a chur le hionchúiseamh coiriúil do chion an neamhchomhlíonta.

San iomlán dhéileáil an Rannóg Forfheidhmithe le 189 cás agus tugtar achoimre ar stádas na gcásanna seo sa chairt ar an gcéad leathanach eile.

Stádas na gCásanna Forfheidhmithe ar déileáladh leo in 2007 @ 31/12/07



Nótaí:

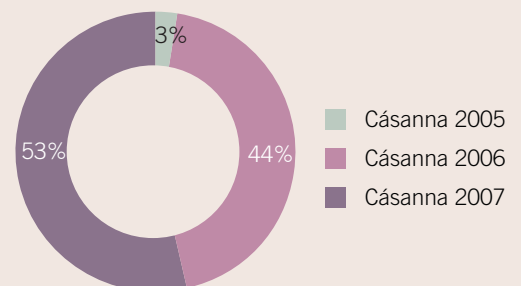
S.124: a thagraíonn do chaingean sibhialta sa Chúirt Chuarda

S.126: a thagraíonn d'ionchúisimh choiriúla sa Chúirt Dúiche.

Nach bhfuil ag dul ar aghaidh: Ar na cásanna sin mar shampla, nuair nach raibh páirtí, a bhí ag iarraidh forfheidhmiú, toilteanach fianaise a thabhairt sa Chúirt nó nuair nach rabhthas in ann teacht ar pháirtí.

Sárú teorainn ama reachtúil – Forchuireann an tAcht um Thionóntachtaí Cónaithe 2004 teorainn ama de 1 bliain ó dáta na chéad choire, laistigh den seal ama sin is féidir páirtí a ionchúiseamh as neamhchomhlíonadh Ordaithe Cinnidh

Miondealú % (an bhliain) den Fhorfheidhmiú Cásanna ar déileáladh leo in 2007



Tugtar achoimre ar stádas na gcásanna forfheidhmithe díospóidí ar déileáladh leo in 2007 sa tábla thíos:

	Tugtha anonn 2005	2006 tugtha anonn 2007	2007	2005/ 2006/ 2007
Á bpróiseáil	0	5	38	43
Sáraíodh teorainn ama reachtúil	1	16	3	20
Nach bhfuil ag dul ar aghaidh	0	6	3	9
S. 126 Ionchúisimh Choiriúla á bpróiseáil ag Aturnae	1	5	16	22
S. 124 Caingean Sibhialta á bpróiseáil ag Aturnae	0	1	2	3
Achomhairc Uas-Chúirte/Athbhreithniú breithiúnach	0	2	0	2
S. 126 Ciontuithé i gCúirt	0	18	2	20
S. 124 Cumhdaithe i gCúirt	1	4	1	6
Socraithe lasmuigh den Chúirt	2	26	36	64
Cásanna san iomlán ar déileáladh leo in 2007	5	83	101	189

Faisnéis agus Taighde

Chomh maith le príomhfheidhmeanna chlárúchán tionóntachta agus réiteach díospóide, tugann an PRTB faisnéis, taighde agus comhairle beartais maidir leis an earnáil cíosa phríobháideach. Leis an ról seo a dhéanamh rinne an Bord aontú comhpháirtíochta leis an Ionad um Thaighde Tithíochta (CHR) Choimisiúnaigh an tIonad (thar ceann an PRTB) comhairleoirí Candy Murphy & Associates chun dhá athbhreithniú litríochta comparáidí a dhéanamh (ar choinneáil éarlaise agus an ceann eile ar iompraíocht fhrithshóisialta) chun scrúdú a dhéanamh ar an mbealach a mbainistíonn dlínsí eile ina bhfuil earnáil tithíocht cíosa phríobháideach atá chomh mór céanna na saincheisteanna seo. Rinneadh an dá thuarascáil go luath in 2007 agus foilsíodh mar pháipéir chomhairleacha iad. I mí Iúil 2007 chuir an CHR failte roimh aighneachtaí i scríbhinn ar an dá thopaic ó pháirtithe leasmhara ag tabhairt seal trí mhí ar mhaithe le tuairimí. Rinne Candy Murphy & Associates an tuarascáil dheireanach i mí na Nollag 2007 agus tuairisceofar ar na mionsonraí in 2008.

Scoláireacht Iarchéime

Tugann clár Scoláireacht an Bhoird um Thionóntachtaí Cónaithe Príobháideacha (PRTB) maoiniú do chéim mháistreacha nó dhochtúireachta trí taighde agus arb aidhm dó eolas ar an earnáil tithíochta cónaithe phríobháideach a fhorbairt. Is é €15,000 sa bhliain ar feadh 3 bliana, luach na scoláireachta ar a mhéad agus táillí coláiste san áireamh. Bronnadh Scoláireacht i mí Eanáir 2007 do thaighde ar “Housing New Immigrant Communities in the Irish Private Rented Sector: Access, Choice and Integration”. Tá an taighde seo á dhéanamh faoi stiúir an Dr Michelle Norris ó UCD.

Feabhsuithe ar Láithreán Gréasáin PRTB

Tugann láithreán gréasáin an PRTB www.prtb.ie faisnéis chruinn agus phraiticiúil do thiarnaí talún agus tionóntaí. I measc an eolais bhreise ar an láithreán gréasáin in 2007 tá faisnéis ar na hábhair seo a leanas:

Léasanna agus Ceadúnais

Cuid 4 Tionóntacht Nuashonraithe

Caitheamh agus Cuimilt maidir le Troscán

Foirceannadh Tionóntachtaí ar Théarma Seasta

Riarachán

Foireann

Tá gach uile ghné den fhoireann, gráid na foirne, an líon daoine i ngach grád, leibhéal an luach saothair do gach grád, agus na téarmaí agus coinníollacha fostaíochta san áireamh faoi réir chomhthoilíú an Aire Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil agus an Aire Airgeadais araon. Ligeann Ailt 167 d'Acht 2004 don Aire seirbhísí a sholáthar don Bhord, seirbhísí na foirne san áireamh. De réir an Ailt seo bhí oifigigh Roinne go príomha san fhoireann i gcomhcheangal tascanna foirmiúla, agus oibríthe ar iasacht nó sealadach.

Ag cloí le haistriú go hoibríocht neamhspleách bhí comórtas oscailte ann i mí na Bealtaine 2007 chun na folúntais d'Oifigeach Cléireachais agus do Riarthóir IT a líonadh. Bhí comórtas srianta ann i mí an Mheithimh chun folúntais d'Oifigigh Fheidhmeannacha a líonadh.

Le linn na bliana lean an Bord air ag úsáid seirbhísí oibríthe gníomhaireachta le tabhairt faoi dhualgais ar leith maidir leis an gcóras clárúcháin go príomha. Lean Comhairle Átha Cliath le 2 oibrí a fhostú ar iasacht le linn 2007 agus ó shin leathnaíodh tréimhse iasachta a thuilleadh go dtí tréimhse 12 mhí.

Ag deireadh mhí na Nollag 2007 bhí 26 oibrí buan ann. Iarradh cead agus thug an Roinn Airgeadais cead le haghaidh 14 oibrí sa bhreis go luath in 2008. Cuirfidh na hoibríthe breise ar chumas an PRTB caighdeán níos fearr seirbhísí a sholáthar go ginearálta.

Sábháilteacht, Sláinte agus Leas

Coinnítear leas oibríthe an PRTB slán trí chloí le caighdeán sláinte agus sábháilteachta. Cuireann an tAcht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair 2005 coiníollacha ar leith ar fhostóirí agus ar an PRTB, agus san idirthréimhse idir athrú agus staid neamhspleách, comhlíonadh na coinníollacha sin de réir Ráiteas Sláinte agus Sábháilteachta a Mháthair-Roinne, An Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil. Amach anseo beidh an PRTB ag cumadh a Ráiteas Sláinte & Sábháilteachta féin in 2009.

Airgeadas

Tá sliocht as Ráitis Airgeadais iniúchta 2007 an Bhoird sna hagusíní leis an tuarascáil seo.

Cosaint Sonraí

Faoi réir Achtanna um Chosaint Sonraí tá ceart ag duine cóip a fháil dá s(h)onraí pearsanta féin.

Ba chóir iarratas rochtana ar ábhair a dhéanamh i scríbhinn i bhfoirm litreach, agus sínithe le cóip de cháipéis aitheantais reatha leis m.sh. ceadúnas tiomána nó pas. Ní ghearrann an PRTB táille ar iarratas rochtana ar ábhar faoi láthair ach tá ceart ar cosaint againn táille nach mó ná €6.35 a ghearradh. Freagróidh an Bord um Thionóntachtaí Cónaithe Príobháideacha d'iarratas laistigh de 40 lá féilire.

Faoi Achtanna um Chosaint Sonraí tá ceart ag duine chun a s(h)onraí pearsanta a cheartú má tá siad míchruinn, nó a scriosadh mura bhfuil fáth dlísteanaigh ann na sonraí a choinneáil. Ba chóir iarratas i scríbhinn don athrú nó don scrios a

sheoladh i bhfoirm litreach, agus sínithe le cóip de cháipéis aitheantais reatha leis m.sh. ceadúnas tiomána nó pas. Ní ghearrtar táille ar a leithéid seo d'iaratas.

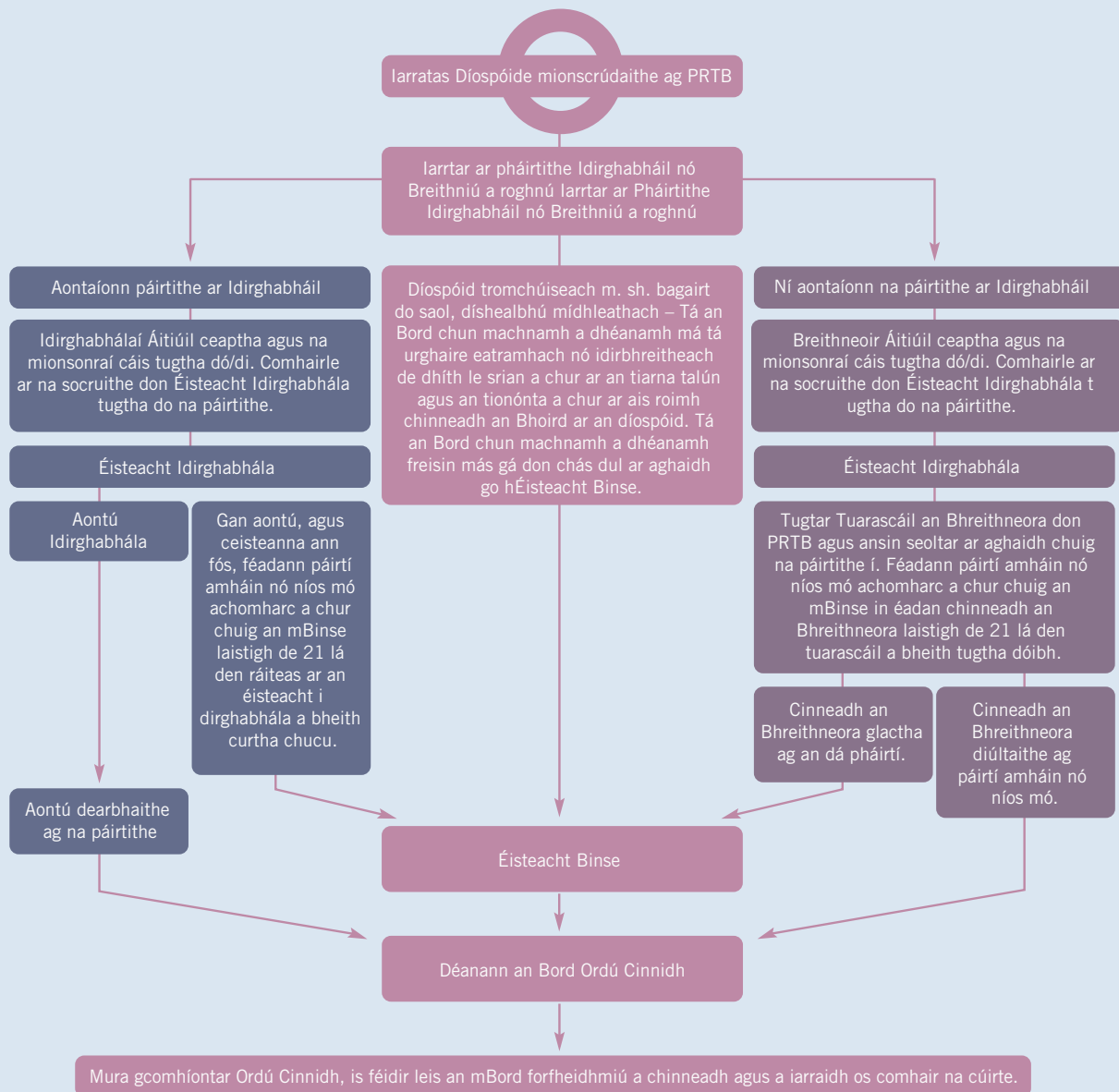
Tairiscintí Iarrtha & Tugtha

De réir riachtanas soláthair bhí tairiscintí iarrtha agus ceadaithe ag an mBord do roinnt eochairsheirbhísí in 2007 a dtugtar achoimre orthu thíos:

- Seirbhísí Luathscríbhneoireachta – Tugadh an Conradh le haghaidh soláthar seirbhísí luathscríbhneoireachta do Gwen Malone Company.
- Seirbhísí IT – Tugadh an Conradh chun seirbhísí IT a sholáthar do Calyx.
- Dearadh & Cló – Tugadh an Conradh do sheirbhísí dearaidh & cló do Catalysto.
- Seirbhísí Ailtireachta agus Bainistíocht Tionscadal – Tugadh an tairiscint d'fheistiú Theach Dhroichead Uí Chonaill (Oifigí nua an PRTB) do Brian Hogan Architects. Tugadh Conradh do Brian Hogan Architects chun tairiscintí éagsúla amhail Innealtóir Comhairleach Seirbhísí Tógála, Tógálaithe, Spiaraí agus Doirse, Seirbhísí Meicniúla agus Seirbhísí Leictreacha a mhionscrúdú agus a thabhairt.

Aguisíní

Aguisín 1 Próiseas Réiteach Díospóide



Aguisín 1
Tuarascáil agus Ráitis Airgeadais
don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2007

Clár

Tuarascáil An Ard-Reachtair Cuntas Agus Ciste	32
Ráiteas Ar Fhreagrachtaí An Bhoird	34
Ráiteas Ar Rialuithe Airgeadais Inmheánaigh	35
Ráiteas Ar Bheartais Chuntasáochta	37
Cuntas Ioncaim & Caiteachais	39
Clár Comhardaithe	40
Ráiteas Ar Shreabhadh Airgid Tirim	41
Nótaí Leis Na Ráitis Airgeadais	42

Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Rinne mé iniúchadh ar ráitis airgeadais an Bhoird um Thionóntachtaí Cónaithe Príobháideacha don bhliain dár críoch 31 Nollaig 2007 faoi réir an Achta um Thionóntachtaí Cónaithe 2004.

Tá Ráiteas ar Bheartais Chuntasaíochta, an Cuntas Ioncaim agus Caiteachais, an Ráiteas Sreabhadh Airgid Tirim agus nótaí gaolmhara sna ráitis airgeadais a bhí ullmhaithe faoi bheartais chuntasaíochta leagtha amach ansin.

Freagrachtaí ar leith an Bhoird agus an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Tá an Bord freagrach as ullmhú ráiteas airgeadais de réir an Achta um Thionóntachtaí Cónaithe 2004 agus as rialtacht idirbheart a chinntiú. Ullmhaíonn an Bord na ráitis airgeadais de réir Cleachtas Cuntasaíochta a nglactar go ginearálta leo in Éirinn. Tá freagrachtaí cuntasaíochta Bhaill an Bhoird leagtha amach sa Ráiteas ar Fhreagrachtaí an Bhoird.

Is é mo fhreagracht na ráitis airgeadais a iniúchadh de réir coinníollacha gaolmhara dleathacha agus rialaitheacha agus Caighdeán Idirnáisiúnta ar Iniúchóireacht (RA agus Éire).

Cuirim mo thuairim in iúl má mheasaim go dtugann nó nach dtugann na ráitis airgeadais léargas fíor agus cothrom, de réir na gCleachtas Cuntasaíochta a nglactar go ginearálta leo in Éirinn. Cuirim mo thuairim in iúl má mheasaim gur coinníodh leabhair chuntasaíochta i gceart. Ina theannta sin dearbhaím

cé a réitíonn nó nach réitíonn na ráitis airgeadais leis na leabhair chuntais.

Cuirim in iúl freisin teagmhas ar bith nuair nár úsáideadh airgid do na cuspóirí dá raibh siad ceaptha nó nuair nach réitíonn na hidirbhearta leis na húdaráis atá á rialú.

Cuirim in iúl freisin mura bhfuair mé an t-eolas agus na mínithe uilig a bhí riachtanach do chuspóirí m'iniúchta.

Déanaim athbhreithniú cibé a léiríonn nó nach léiríonn an Ráiteas ar Rialuithe Airgeadais Inmheánaigh gur chomhlíon an Bord Cód Cleachtas do Rialú Comhachtaí Stáit agus cuirim in iúl teagmhas ar bith nuair nach ndéanann sé amhlaidh nó má tá an ráiteas míthreorach nó má tá sé ar neamhréir le heolas ar bith eile a bhfuil eolas agam air ó m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais. Ní éilítear orm machnamh a dhéanamh ar cé acu a chlúdaíonn nó nach gclúdaíonn an Ráiteas ar Rialuithe Airgeadais Inmheánaigh na rioscaí airgeadais agus na nósanna imeachta rialaithe go léir.

Léigh mé faisnéis ar bith eile sa Tuarascáil Bhliantúil, agus measaim an bhfuil sé ar aon dul leis na ráitis airgeadais iniúchta nó nach bhfuil. Machnaím ar na himpleachtaí do mo thuarascáil má thagaim ar an eolas go raibh míráitis nó neamhréireachtaí soiléire sna ráitis airgeadais.

Bunús na Tuairime Iniúchta

Agus mé ag déanamh mo dhualgais mar Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste, rinne mé m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais de réir na gCaighdeán

Idirnáisiúnta ar Iniúchtóireacht (RA agus Éire) eisithe ag an mBord um Chleachtais Iniúchta agus de réir na gcúrsaí speisialta a bhaineann le comhlachtaí stáit maidir lena mbainistíocht agus a bhfeidhmiú. Is éard atá san iniúchadh ná scrúdú, ar bhonn trialach, ar fhianaise a bhaineann le suimeanna, nochtadh agus le rialtacht na n-idirbheart airgeadais sna ráitis airgeadais. Tá measúnú ann freisin ar na meastacháin agus na breithiúnais thábhachtacha déanta in ullmhú na ráiteas airgeadais, agus ar an bhfuil na cleachtais chuntasaíochta ceart do thosca an Bhoird nó nach bhfuil, agus an raibh siad curtha i bhfeidhm go seasmhach agus nocht go sásúil nó nach raibh.

Phleanáil mé agus rinne mé m'iniúchadh leis an eolas agus na mínithe uile a cheap mé a bheadh riachtanach le fianaise go leor a thabhairt dom agus lena chinntiú go réasúnta go raibh na ráitis airgeadais saor ó mhíráltais, bíodh sé trí chalaois nó trí mhírialtacht nó trí earráid eile nó ná bíodh. Agus mé ag déanamh mo mhachnaimh, rinne mé measúnú ar leorgacht iomlán an eolais tugtha sna ráitis airgeadais.

Tuairim

I mo thuairim tugann na ráitis airgeadais léargas fíor agus cothrom, de réir Cleachtas Cuntasaíochta a nglactar go ginearálta leo in Éirinn ar staid chúrsaí an Bhoird agus ar staid a ioncaim agus a chaiteachais don bhliain sin dar críoch 31 Nollaig 2007.

I mo thuairim, choinnigh an Bord leabhair chuntais chearta. Réitíonn na ráitis airgeadais leis na leabhair chuntais.

Gerard Smyth

Ar son agus thar ceann an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste an 29 Meán Fómhair 2008

Ráiteas ar Fhreagrachtaí

Éilíonn Alt 178 an Achta um Thionóntachtaí Cónaithe ar Bhaill an Bhoird Ráitis Airgeadais a ullmhú sa dóigh go bhféadann an tAire Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil iad a cheadú agus de réir prionsabail chuntasaíochta a nglactar go ginearálta leo.

Agus iad ag ullmhú na ráiteas airgeadais sin ní mór don Stiúrthóir agus don Bhard:

- Beartais chearta cuntasaíochta a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go seasta;
- Breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnta agus críonna;
- Dearbhú gur claíodh le caighdeáin fhóirsteanacha cuntasaíochta nó nár claíodh, faoi réir imeacht ábhartha ar bith nochtá agus mínithe sna ráitis airgeadais;
- Na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn feidhmithe ach amháin mura bhfuil sé ceart glacadh leis go leanfaidh an Bord ag feidhmiú.

Tá an Stiúrthóir, faoi stiúir an Bhoird, freagrach as leabhair chearta chuntais a choinneáil a nochtann go réasúnta beacht ag am ar bith staid airgeadais an Bhoird agus a chuireann ar a chumas a chinntiú go gcomhlíonann na ráitis airgeadais Alt 178 den Acht. Tá an Bord freagrach as a chinntiú go ndéantar gnó an Bhoird ar bhealach ceart agus rialta agus as na sócmhainní uile a chumhdach faoina rialú feidhmitheach féin agus mar sin de, as céimeanna réasúnta a thabhairt chun calaois agus mírialtachtaí eile a aimsiú agus cosc a chur orthu.

Anne Marie Caulfield

Stiúrthóir

Tom Dunne

Cathaoirleach

Ráiteas ar Rialuithe Airgeadais Inmheánaigh

Freagracht as córas Rialaithe Airgeadais Inmheánaigh

Thar ceann bhaill an Bhoird um Thionóntachtaí Cónaithe Príobháideacha, aithním ár bhfreagracht lena chinntiú go gcothaítear agus go bhfeidhmnítear córas éifeachtach rialaithe airgeadais inmheánaigh.

Ní féidir leis an gcóras ach dearbhú réasúnta, agus ní dearbhú iomlán, a sholáthar go bhfuil na sócmhainní cumhdaithe, na hidirbhearta údairithe agus cláraithe mar is ceart agus go gcuirtear cosc ar earráid ábhartha nó ar mhírialtacht ar bith eile nó go n-aimsítear iad in am agus i dtráth.

Eochairmósanna imeachta rialaithe

Bunaíodh an Bord um Thionóntachtaí Cónaithe Príobháideacha faoin Acht um Thionóntachtaí Cónaithe 2004 agus tosaíodh i mbun feidhme an 1ú Meán Fómhair 2004.

Ó shin i leith, rinne an Bord bearta tosaigh chun timpeallacht cheart a chinntiú trí:

- a chinntiú go gcomhlíonann an Bord a oibleagáidí airgeadais faoin Acht
- a chinntiú go dtugtar cuntas ceart ar shócmhainní agus ar dhliteanais an Bhoird
- freagrachtaí bainistíochta a shainmhíniú go soiléir i struchtúr eagraíochtúil sainmhínte le roinnt deilt shoiléir idir na dualgais; agus
- go mbunaítear fochoistí cuí den Bhoird le fócas níos mó a chur ar réimsí ar leith.

D'aontaigh baill an Bhoird (faoi réir tharmligean an Stiúrthóra) go mbeadh an Stiúrthóir agus oibrithe an Bhoird freagrach as cúrsaí oibríochtúla.

Téann an Stiúrthóir a bhfuil freagracht aige/aici as creatlach an rialaithe airgeadais a fhorbairt agus a chothú i bhfeidhm ar mhonatóireacht agus ar athbhreithniú éifeachtacht chóras rialaithe airgeadais inmheánaigh.

Go dtí an bhliain dar críoch 31 Nollaig 2007 bhí an Bord um Thionóntachtaí Cónaithe Príobháideacha ag brath ar chórais chuntasaíochta agus phárolla na Roinne Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil. Maidir leis sin, ní mór don PRTB cloí leis na nósanna imeachta rialaithe atá i bhfeidhm laistigh den Roinn.

Próiseáladh íocaíochtaí a rinne an Bord um Thionóntachtaí Cónaithe Príobháideacha le linn 2007 trí Chóras Bainistíochta Airgeadais Oracle na Roinne Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil. D'fhostaigh an Bord um Thionóntachtaí Cónaithe Príobháideacha gnólacht chomhairleach sheachtrach maidir le soláthar a phárolla agus a fheidhmithe cuntasaíochta. Ón 1 Eanáir 2008 rinneadh foinsíú allamuigh iomlán ar riar an phárolla d'oibrithe lánaimseartha agus ar riar fheidhmiú cuntasaíochta an Bhoird um Thionóntachtaí Cónaithe Príobháideacha.

In 2006 cheap an Bord coiste iniúchóireachta ar a raibh 4 ball ar bhaill sheachtracha beirt, an Cathairleach san áireamh. Tá ról an Choiste mar chuid leanúnach den athbhreithniú córasach ar thimpeallacht an rialaithe agus ar na nósanna

imeachta rialaithe laistigh den Bhord agus is é an ról atá aige freisin feidhmiú an iniúchta inmheánaigh a mhaoirsiú chomh maith le comhairle a thabhairt don Bhord ar oibriú agus ar fhorbairt na feidhme sin. Tá ról ag an gCoiste freisin maidir le maoirseacht na ndráchtráiteas bliantúil airgeadais sula gcuirtear faoi bhráid an Bhoird iad ar mhaithe le faomhadh.

Choimisiúnaigh an Bord comhairleoirí seachtracha in 2006 chun athbhreithniú riosca a dhéanamh le heochair-réimsí riosca agus laigí rialaithe an eagrais a aithint. D'aithin measúnú riosca agus an chéad athbhreithniú ar na rialuithe cuntasáochta agus inmheánacha laistigh den PRTB, a rinneadh i Meitheamh 2006, an gá le hathbhreithnithe inmheánacha iniúchta i roinnt eochair-réimsí. Rinneadh na hathbhreithnithe sin go luath in 2007 agus rinneadh moltaí don Bhord. Bunaithe ar chinneadh an mheasúnaithe riosca d'aontaigh an Bord ar Phlean Inmheánach Iniúchta trí bliana go luath in 2007. Tá cur i bhfeidhm na moltaí leagtha amach sa phlean iniúchta ag dul ar aghaidh faoi láthair.

Athbhreithniú Bliantúil ar Rialuithe

Cé nach ndearnadh athbhreithniú foirmiúil ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha in 2007 déanfar athbhreithniú foirmiúil ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha i Meán Fómhair 2008. I gcomhthéacs fhorbairt a Phlean Chorpáraidigh do 2008 – 2010, tá an Bord ag athbhreithniú a phróiseas, a nósanna imeachta agus bearta eile chun éifeachtacht a chur chun cinn faoi láthair.

Tom Dunne
Cathaoirleach

Ráiteas ar Bheartais Chuntasaíochta

Seo a leanas na beartais thábhachtacha cuntasaíochta ar glacadh leo sna ráitis airgeadais:

1. Ginearálta

Is iad feidhmeanna ginearálta an Bhoird: feidhmiú córas náisiúnta clárúcháin do na tionóntachtaí cónaithe príobháideacha go léir a thagann faoi théarmaí tagartha an Ahta um Thionóntachtaí Cónaithe 2004, feidhmiú seirbhís réiteach díospóide, eolas a sholáthar, agus taighde a dhéanamh móide comhairle ar bheartas maidir leis an earnáil cíosa príobháideach a thabhairt.

2. Bunús Cuntasaíochta

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais ar bhonn fabhrúithe cuntasaíochta de réir phrionsabal cuntasaíochta a nglactar leo go ginearálta agus faoin gcoinbhinsiún costais stairiúil. Tá na ráitis déanta i bhformáid arna gceadú ag an Aire Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil. Tá na cuntais ríofa in euros.

3. Ioncam

Maoiniú Stáit

Is éard atá sa mhaoiniú stáit ná caiteachas tabhaithe ag an mBord um Thionóntachtaí Cónaithe Príobháideacha agus maoinithe ag an Roinn Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil maidir le caiteachas riaracháin agus feidhmitheach an Bhoird agus costas na n-oibríthe a tugadh ar iasacht don Bhord ag an Roinn don tréimhse.

Clárúchán & Táillí Díospóide

Aithnítear táillí maidir le clárúcháin agus díospóidí nuair a fhaightear iarratas bailí.

Ioncam Úis

Is ionann ioncam eile agus ús ag fabhrú ar nótaí an státchiste atá ag an nGníomhaireacht Bainistíochta Státchiste Náisiúnta faoi láthair.

4. Sócmhainní Seasta Inláimhsithe

Ríomhtar sócmhainní seasta inláimhsithe mar chostas lúide dímheas carnach.

Tá dímheas soláthraithe ar bhonn líne díri ar rátaí a mheastar le costas na sócmhainní a dhíscríobh thar a saolta úsáideacha tuartha sa dóigh seo a leanas:

Feabhsuithe Léasacha	5%	Líne Dhíreach
Troscán & Feisteas	10%	Líne Dhíreach
Trealamh Oifige	20%	Líne Dhíreach
Trealamh Ríomhaireachta	20%	Líne Dhíreach

Ní raibh na feabhsuithe léasacha, troscán agus feisteas maidir le Teach Dhroichead Uí Conaill dímheasta i ráitis airgeadais 2007 mar ní raibh siad in úsáid go dtí an 18 Eanáir 2008.

5. Airgeadraí Coigríche

Aistrítear luach idirbheart in airgeadraí coigríche go euros ar rataí malairte atá ann ag dáta an idirbheartaithe. Gearrtar difear ar bith a thagann as an aistriú idir na dátaí idirbheartaithe agus íocaíochta ar an gcuntas loncaim agus Caiteachais.

6. Cuntas Caipitil

Is ionann an cuntas caipitil agus méid mídhíscríofa an ioncaim úsáidte chun sócmhainní seasta a mhaoiniú.

7. Pinsin Foirne

De réir Alt 163 den Acht um Thionóntachtaí Cónaithe 2004 ullmhaíodh dréachtscéim le sochair phinsin a dheonú ar oibríthe an Bhoird agus cuireadh faoi bhráid an Aire chun cead a fháil ach níor ceadaíodh go fóill í.

Cuntas Ioncaim agus Caiteachais don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2007

		Bliain dar Críoch 31 Nollaig 2007	Bliain dar Críoch 31 Nollaig 2006
	Nótaí	€	€
Ioncam			
Maoiniú Stáit	1	5,739,940	2,973,787
Táillí Clárúcháin	2	6,156,749	5,995,772
Lúide Forchúitimh dlite d'údaráis áitiúla	7	(4,397,678)	(4,282,694)
		7,499,011	4,686,865
Táillí Díospóidí	3	36,181	38,340
Íocaíochtaí déanta ag OPW thar ceann an PRTB	10	279,461	280,854
		7,814,653	5,006,059
Aistriú ó / (go dtí) Cuntas Caipitil	8	(1,587,510)	35,965
		6,227,143	5,042,024
Ioncaim Úis		435,390	93,559
		6,662,533	5,135,583
Caiteachas			
Riarachán Ginearálta	4	(4,577,113)	(3,255,594)
Dímheas		(83,504)	(50,300)
		(4,660,617)	(3,305,894)
Barrachas Ioncaim thar Chaiteachas	9	2,001,916	1,829,689

Is mar chuid de na Ráitis Airgeadais seo an Ráiteas ar Bheartais Cuntasáíochta agus Nótaí 1 go dtí 15.

Baineann gach ioncam agus caiteachas don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2007 le gníomhartha leanúnacha. Níl cailliúint ná gnóchain déanta ag an mBord sa tréimhse airgeadais seachas iad atá déileáilte leo sa Chuntas Ioncaim agus Caiteachais.

Anne Marie Caulfield

Stiúrthóir

Tom Dunne

Cathaoirleach

Clár Comhardaithe an 31 Nollaig 2007

		Bliain dar Críoch 31 Nollaig 2007	Bliain dar Críoch 31 Nollaig 2006
	Nótaí	€	€
Sócmhainní Seasta			
Sócmhainní inláimhsithe	5	1,740,187	152,677
Sócmhainní Reatha			
Féichiúnaithe	6	133,474	17,036
Airgead tirim sa Bhanc		12,590,257	8,591,846
		12,723,731	8,608,882
Creidiúnaithe			
Méideanna dlíte laistigh de bhliain amháin	7	(7,499,122)	(5,386,189)
Glan-Sócmhainní Reatha			
		5,224,609	3,222,693
Sócmhainní iomlána lúide dlíteanais reatha		6,964,796	3,375,370
Maoinithe ag			
Cuntas Ioncaim agus Caiteachais	9	5,224,609	3,222,693
Cuntas Caipitil	8	1,740,187	152,677
		6,964,796	3,375,370

Is mar chuid de na Ráitis Airgeadais seo an Ráiteas Beartais Chuntasaíochta agus Nótaí 1 go dtí 15.

Anne Marie Caulfield

Stiúrthóir

Tom Dunne

Cathaoirleach

Sreabhadh Airgid don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2007

		Bliain dar Críoch 31 Nollaig 2007	Bliain dar Críoch 31 Nollaig 2006
	Nótaí	€	€
Imréiteach barrachas oibriúcháin chuig			
Glan-Insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin			
Barrachas oibriúcháin don bhliain		2,001,916	1,829,689
Dímheas	5	83,504	50,300
Ús tuillte		(435,390)	(93,559)
Aistriú ó / (go dtí) Cuntas Caipitil	8	1,587,510	(35,965)
Méadú ar fhéichiúnaithe	6	(116,438)	(17,036)
Méadú ar chreidiúnaithe		2,112,933	3,287,979
Glan-Insreabhadh airgid ó ghíomhaíochtaí oibriúcháin		5,234,035	5,021,408
Ráiteas ar Shreabhadh Airgid			
Glan-Insreabhadh airgid ó ghíomhaíochtaí oibriúcháin		5,234,035	5,021,408
Tuairisceáin ar Infheistíocht agus Seirbhísiú Airgeadais			
Ús Tuillte		435,390	93,559
Glanchaiteachas Caipitil			
Íocaíochtaí chun sócmhainní seasta inláimhsithe a fháil	8	(1,671,014)	(14,335)
Méadú ar airgead		3,998,411	5,100,632
Imréiteach ar Ghlan-Sreabhadh Airgid Tirim Chuig Gluaiseacht i Nglan-Chistí			
Glan-chistí an 31 Nollaig 2006		8,591,846	3,491,214
Glan-chistí an 31 Nollaig 2007		12,590,257	8,591,846
Méadú ar airgead		3,998,411	5,100,632

Is mar chuid de na Ráitis Airgeadais seo an Ráiteas Beartais Chuntasaíochta agus Nótaí 1 go dtí 15.

Anne Marie Caulfield

Stiúrthóir

Tom Dunne

Cathaoirleach

Nótaí (atá mar chuid de na ráitis airgeadais)

1. MAOINIÚ STÁIT

Chuir maoiniú stáit ar fáil trí Oifig an Aire Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil ar luach €5,739,940 don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2007 (2006 - €2,973,787).

2. IONCAM TÁILLÍ CLÁRÚCHÁIN

Ba é €6,156,749 an luach táillí faighte ó thiarnaí talún mar íocaíocht ar chlárúchán a dtionóntachtaí.

De réir treo Aire, déanta faoi Alt 176(5) d'Acht um Thionóntachtaí Cónaithe, 2004, déileáiltear le hioncam táille clárúcháin faighte ag PRTB mar a leanas;

- 5/7ú chuig údaráis áitiúla, arbh ionann é agus €4,397,678
- coinníonn PRTB 2/7ú ar son a gcostais riaracháin, arbh ionann é agus €1,759,071

3. IONCAM TÁILLÍ DÍOSPÓIDE

Fuarthas táillí maidir le feidhmiú seirbhís réiteach Díospóide agus b'ionann na táillí a cuireadh sa Bhanc agus €36,181.

4. CAITEACHAS RIARACHÁIN

	Bliain Dar Críoch 31 Nollaig 2007 €	Bliain Dar Críoch 31 Nollaig 2006 €
Foireann Ar Iasacht & Boird	1,032,911	976,255
Táillí Foireann Gníomhaireachta	982,444	664,858
Traenáil Foirne	26,936	11,581
Táillí Bhaill an Bhoird	142,260	134,982
Táillí Bhaill Binse	216,294	136,199
Traenáil Breithneoirí & Idirghabhálaithe	0	35,721
Táillí Breithneoirí agus Idirghabhálaithe	246,835	279,300
Costais Cruinnithe	19,084	5,967
Fógraíocht	23,191	14,235
Costais Poist agus Dáilte	159,282	93,913
Costais priontála agus aistriúcháin	64,993	74,501
Soláthairtí oifige	66,343	46,040
Costais Teileafóin	4,985	6,955
Costais ríomhaireachta agus cothabhála	61,673	95,177
Costais cóiríochta	279,461	280,854
Solas & Teas	10,099	0
Seirbhísí glantóireachta	12,600	12,742
Costais luathscríbhneoireachta	90,526	95,139
Táillí Dlíthiúla agus Gairmiúla	935,788	202,508
Táillí iniúchta	11,000	9,600
Táillí cuntasaoíochta	108,265	10,959
Staidéir Taighde	49,142	39,846
Ilchineálach	33,001	28,262
	4,577,113	3,255,594

5. SÓCMHAINNÍ SEASTA INLÁIMHSITHE

	Trealamh Ríomhaireachta	Feabhsuithe Léasach	Trealamh Troscáin agus Feistis/Oifig	Iomlán
	€	€	€	€
Costas				
Iarmhéid Tosaigh	156,019	0	95,481	251,500
Breisiúcháin le linn na bliana	155,542	1,402,320	113,152	1,671,014
An 31 Nollaig 2007	311,561	1,402,320	208,633	1,922,514
Dímheas				
Iarmhéid Tosaigh	60,749	0	38,074	98,823
Táille don bhliain	62,312	0	21,192	83,504
An 31 Nollaig 2007	123,061	0	59,266	182,327
Glan-Luach Leabhair				
An 31 Nollaig 2006	95,270	0	57,407	152,677
An 31 Nollaig 2007	188,500	1,402,320	149,367	1,740,187

6. FÉICHIÚNAITHE

Méideanna dlite laistigh de bhliain amháin

	31 Nollaig 2007	31 Nollaig 2006
	€	€
Costais réamhíoctha	13,158	9,186
Ús Infhaighte	18,835	7,850
Ioncam Fabhráithe	84,190	0
Féichiúnaithe Éagsúla	17,291	0
	133,474	17,036

7. CREIDIÚNAITHE

Méideanna dlíte laistigh de bhliain amháin

	31 Nollaig 2007	31 Nollaig 2006
	€	€
Creidiúnaithe & Fabhruithe	429,812	187,151
Méideanna Dlíte d'Údaráis Áitiúla	7,069,310	5,199,038
	7,499,122	5,386,189

Anailís ar na méideanna dlíte d'údaráis áitiúla:

Leagann an clár thíos amach, táillí a fuarthas sa bhliain airgeadais lena mbaineann agus méideanna a íocadh le húdaráis áitiúla ar leith as a bhfeidhmeanna faoi Chaighdeáin Tithíochta agus Rialacháin Leabhar Cíosa;

Táillí dáilte ar údaráis áitiúla sa bhliain airgeadais 2005	3,507,944
Táillí dáilte ar údaráis áitiúla sa bhliain airgeadais 2006	4,282,694
Táillí dáilte ar údaráis áitiúla sa bhliain airgeadais 2007	4,397,678
	12,188,316
Táillí eisíochta sa bhliain airgeadais 2005	1,582,350
Táillí eisíochta sa bhliain airgeadais 2006	1,009,250
Táillí eisíochta sa bhliain airgeadais 2007	2,527,406
	5,119,005
Méideanna Dlíte d'Údaráis Áitiúla	7,069,310

Beidh na méideanna atá le hóc le húdaráis áitiúla de réir na gcritéar leagtha amach ag, agus faoi threoir an, Aire Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil

8. CUNTAS CAIPITIL

	31 Nollaig 2007	31 Nollaig 2006
	€	€
Iarmhéid Tosaigh	152,677	188,642
Aistriú ó / (go dtí) Cuntas Ioncaim agus Caiteachais		
Maoiniú chun Sócmhainní a fháil	1,671,014	14,335
Amúchadh de réir dímheas sócmhainne	(83,504)	(50,300)
	1,587,510	(35,965)
Iarmhéid Deiridh an 31 Nollaig	1,740,187	152,677

9. IONCAM IOMARCACH CARNACH THAR CHAITEACHAS

	31 Nollaig 2007	31 Nollaig 2006
	€	€
larmhéid Tosaigh	3,222,693	1,393,004
Barrachas ioncaim thar chaiteachas	2,001,916	1,829,689
larmhéid Deiridh an 31 Nollaig	5,224,609	3,222,693

10. COSTAIS FOIRNE, SEIRBHÍSÍ CÓIRÍOCHTA AGUS OIFIGE

Is éard atá sna costais foirne ná costais foireann ar iasacht agus foireann boird ar luach €1,032,911, foireann gníomhaireachta seachtraí ar luach €982,444 agus oiliúint foirne ar luach €26,936.

Sholáthair Oifig na nOibreacha Poiblí seirbhísí cóiríochta agus seirbhísí eile (cíós, táille sheirbhíse agus árachas) ar luach €279,461 ar bhonn neamh-aisíocaíochta. Taifeadadh costais na seirbhísí seo sna cuntais mar ioncam agus caiteachas chun taifead cruinn a thaispeáint ar chineál an idirbhirt.

I nDeireadh Fómhair 2007 shínigh PRTB comhaontú léasach 20 bliain maidir leis an dara agus an tríú hurlár i dTeach Dhroichead Uí Chonaill Sráid D'Olier Baile Átha Cliath 2. Tharla an t-aistriú go dtí an t-áitreabh nua an 18 Eanáir 2008.

11. AOISLIÚNTAS

Is Státseirbhísigh ón Roinn ar aistriú sealadach iad foireann an PRTB agus tá siad clúdaithe ag socrúithe pinsin na Státseirbhíse. Is scéimeanna sainmhínithe sochair iad Scéimeanna Aoisliúntais na Státseirbhíse nach bhfuil maoinithe agus riartha ag An Roinn Airgeadais. Níl aon táille sna ráitis airgeadais do dhliteanais aoisliúntais ar bith eile a d'fhéadfaí éirí amach anseo maidir leis an bhfoireann úd. Sa dara leath de 2007 d'fhostaigh PRTB 5 bhall foirne ar bhonn lánaimseartha. Ní dhearnadh aon fhoráil d'aoisliúntas sna ráitis airgeadais 2007 do na baill foirne úd toisc go gceaptar gur neamhábhartha é an tsuim atá i gceist.

12. ÍOCAÍOCHTAÍ MALLA I DTACA LE HIDIRBHEARTA TRÁCHTÁLA

Tuigeann An Bord a fhreagrachtaí faoi na Rialacháin Íocaíochtaí Malla le hIdirbhearta Tráchtála 2002 agus bhunaigh sé nósanna imeachta agus próisis chuí lena chinntiú go ndéantar gach íocaíocht de réir na Rialúchán.

Níor íoc an Bord um Thionóntachtaí Cónaithe Príobháideacha íocaíocht úis mhall le linn na bliana.

13. DLITEANAS TEAGMHASACHA

Bhí thart faoi 1,500 caingean réiteach díospóide idir lámha ag an mBord an 31 Nollaig 2007. Toisc go mbíonn éagsúlacht mhór costas ar phróiseas réiteach díospóide ó chás go cás ní dhearnadh soláthar sna Ráitis Airgeadais an 31 Nollaig 2007 do na cásanna neamhréirithe seo. Ina theannta sin tá breis agus 100 cás ar chéimeanna éagsúla caingean forfheidhmithe os comhair na gcúirteanna agus ní fios na costais a bheidh leo go fóill agus níl ann don soláthar sna Ráitis Airgeadais.

14. SUIMEANNA BAILL BOIRD

Ghlac an Bord le nósanna imeachta de réir treoirlínte eisithe ag an Roinn Airgeadais maidir le nochtadh suimeanna ag Baill Boird agus cloíodh leis na nósanna imeachta úd le linn na bliana. Ní raibh idirbhearta ar bith sa tréimhse maidir le gníomhartha Boird ina raibh suim leasa ag Baill Boird.

15. CEADÚ NA RÁITEAS AIRGEADAIS

Cheadaigh an Bord na Ráitis Airgeadais an 21 Bealtaine 2008.

